

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 50 c.

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 8, 2006

Vol. XCVII Nr. 216

Sumaištis Centrinėje Europoje

Apytikris Centrinės Europos žemėlapis.

James Madison University nuotr.

Bernardinai.lt

(pagal „The Washington Post“)

Centrinėje Europoje — sumaištis. Vis daugiau balsų kaltina greitą

reformų tempą ir tvirtina, jog kapitalizmo sparti invazija paliko už borto pernelyg daug žmonių. Kita vertus, Centrinės Europos gyventojai šandien turtingesni nei kada nors anks-

čiau, o kapitalizmą ir toliau remia dauguma.

Svarbus nestabilumo veiksnys, kurį dažnai išleidžiame iš akių, visuomenės nepasitenkinimas klestinčia politinio elito korupcija.

Vengrijoje neramumai ir protesto demonstracijos buvo paskatintos premjero Ferenco Gyurcsany žodžių, jog jis melavo tautiečiams apie reformų būklę ir padarinius. Dvyniai Kaczynskiai, valdantys Lenkiją nuo praėjusio spalio, prarado daugumą parlamente ir, regis, priversti rengtis naujiems rinkimams. Slovakijos vyriausybė už stabilumą priversta mokėti labai didelę kainą – sudaryta sąjunga su Jano Slotos ultranacionalistais. Na, o Čekijoje jau po keturių mėnesių po rinkimų nebeliko vyriausybės.

Europos kairieji džiaugsmingai trina rankas. Dar prieš metus atrodė, kad Centrinė Europa taps mirtinu smūgiu „gerovės valstybės“ ideologijai Vakarų Europoje. Šiandien Cen-

trinė Europa tapo pajuokos objektu. Niekam nebesinori pasiūlyti Prancūzijai mokytis iš Vengrijos ar Lenkijos, kuriose klesti ksenofobija, rasizmas, antisemitizmas. Kairieji taip pat tiki, kad tokių atgrasių politinių veikėjų, kaip Janas Slota, iškilimas, gali tapti globalaus kapitalizmo silpnumo liudijimu.

Roger Boyes „New Statesman“ teigia: „Vengrijos neramumai nuaidėjo
Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Pagaliau pasibaigė.
- Prisiekiam, kad vergais ilgiau nebūsim.
- Skaitytųjų laišakai ir nuomonės.
- Susitikimas su kino režisieriumi G. Lukšu. Sėkmingi V. Povilionienės ir „Blezingos“ pasirodymai.
- Motiejus Valančius Kaune.
- Mūsų virtuvė.
- Pasaka — ne pasaka.

Valiutų santykis

1 USD — 2.72 LT
1 EUR — 3.45 LT

Ar lietuviai jau gali pavydėti kazachams?

Virginijus Savukynas
Alfa.lt

Kol lietuviai vis dar svajoja savo įvaizdžiu po savo kojomis parblokšti senutę Europą, Kazachstanas jau tapo žinomas pasauliui. Ir žinomas ne dėl savo naftos ar kokių nors kitų nuostabių dalykų, o filmu „Borat“. Šis filmas per debiutinį savaitgalį JAV kino teatruose uždirbo 26.4 mln. dolerių ir pagal šį rodiklį smarkiai aplenkė kitus konkurentus. Tokios sėkmės neprognozavo net didžiausi optimistai.

Jei filmo kūrėjai gali džiaugtis sėkme, tai ar lietuviai turėtų pavydėti kazachams? Juk šio filmo pagrindinis herojus yra kvailokas žurnalistas Borat Sagdiyev, kuris save tituluoja ketvirtu pagal populiarumą žmogumi Kazachstane. Jis nuolat filme kartoja, kad disko šokiai, šaudymas iš lanko, prievartavimas ir stalo tenisas – populiariausi laisvalaikio praleidimo būdai Kazachstane.

Kaip teigia pats aktorius Sacha Baron Cohen, jis juokiasi ne iš Kazachstano, bet iš menko žmonių išsilavinimo, kuris leidžia patikėti visomis tomis nesąmonėmis.

Tačiau Kazachstano valdžios atstovai taip nemano. Šios šalies vyriausybė perka reklaminius plotus Vakarų laikraščiuose, kuriuose paneigiami Borat išsigalvojimai.

Tad klausimas ne iš paprastųjų. Juk prisiminkime, kaip mes piktinomės
Nukelta į 6 psl.

Menininkų kūriniai internete

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Lietuvos menininkai savo paveikslų kopijas galės nemokamai patalpinti Prancūzijos vizualinių menų bendrijos (ADAGP) internetiniame paveikslų banke.

Menininkų išlaidas paveikslų patalpinti apmokės Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūra (LATGA-A), tam skyrusi 12,000 litų iš surinktų „tuščios laikmenos“ mokesčių, pranešė agentūra.

Pasak pranešimo, internetinėje

duomenų bazėje <http://bi.adagp.fr> iš viso pristatoma 1,300 Prancūzijos ir Meksikos autorių ir daugiau kaip 13,000 jų kūrinių. Pernai šį paveikslų banką aplankė 5 mln. lankytojų.

Internetu rodomi tik sumažinto ryškumo paveikslai, siekiant apsisaugoti nuo neteisėto kūrinių naudojimo.

Užsisakę kūrinius, duomenų bazės naudotojai gauna aukštos kokybės skaitmenines paveikslų versijas bei teisę juos atgaminti leidiniuose.

Kancleris tvirtina tapęs intrigų auka

Osvaldas Markevičius
Olga Posaškovos (ELTA) nuotr.

Vilnius, lapkričio 7 d. (Alfa.lt) — Prezidentūros kancleris Osvaldas Markevičius atmeta kaltinimus lešų švaistymu, vadindamas tai „intrigomis ir nebūtais dalykais“, ir trauktis iš pareigų neketina.

„Aš savo noru trauktis neketinu, – tvirtina O. Markevičius antradienį išplatintame pareiškime. – Lietuvos Respublikos prezidento kanceliarija nėra privatus dvaras. Čia galioja institucijų veiklą reglamentuojantys įstatymai, ir jiems paklusti turi visi. Šis mano pareiškimas yra siekis apginti institucijos autoritetą ir preziden-

dentą, todėl tikiuosi jo supratimo.”

Pareiškimas išplatintas po to, kai buvo pateikta informacija apie antradienį pradėtą Respublikos prezidento kanceliarijos veiklos auditą. Tokį sprendimą valstybės vadovas priėmė atsižvelgdamas į pastaruoju metu žiniasklaidoje pasigirdusias abejones dėl Respublikos prezidento kanceliarijos veiklos skaidrumo, įvertinęs institucijai iki šiol nebūdingą kadru kaitą bei kitus sprendimų priėmimo ir jų vykdymo nesklandumus.

Atliekamo patikrinimo tikslas – efektyviau organizuoti institucijos darbą, tiksliau apibrėžti darbuotojų funkcijas ir atskaitomybę.

Savo ruožtu išplatintame pareiškime Prezidentūros kancleris pateikia savo interpretaciją dėl remonto darbų, skirtų pasirengti Didžiosios Britanijos karalienės Elizabeth II vizitui aiškinimą. O. Markevičius teigia, kad „dalinė informacija ima kenkti vienos svarbiausių valstybės institucijų,
Nukelta į 6 psl.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-07-06

PERIODICALS

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

Medžiagą siųsti: Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

Tel. 708-349-8432 El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

SKAUTAMS IR SKAUTĖMS — PIRMOJI PAGALBA

Mes, skautai, žinome, kad reikia tikėti ir gerbti Dievą, mylėti tėvynę ir padėti savo artimui. Tad ir skautų šūkis: „Dievui, tėvynei ir artimui“. Pirmoji pagalba: tai tikras padėjimas savo artimui. Jei kas susižeidžia, susilaužo kaulą, užspringsta, reikia žinoti ir mokėti ką daryti, kol greitoji pagalba atvyks. Štai š.m. lapkričio 4 d. „Aušros Vartų/Kernavės“, „Nerijos“ ir „Lituanicos“ tautų Lemonto draugovių, 35 sesės ir

ką šiems dalyviams reikia žinoti apie pirmąją pagalbą.

Kursuose broliai ir sesės išmoko ką reikia daryti, jei kas kraujuoja. Kaip naudoti savo kaklaraiščius pirmajai pagalbai, jei ką ištinka širdies priepuolis ar kas nuskęsta, kaip reikia atgaivinti. Ką daryti, jei kam igelia koks vabzdys. Kaip padaryti neštuvus. Kaip atlikti Heimlich manevrą, jei kas užspringsta, ir daug daugiau. Sesėms ir broliams yra

ps. Shirley Ambutienė, kartu su jūrų skaute Dalia Savickaite, moko kaip reikia atlikti Heimlich manevrą.

broliai dalyvavo jiems suruoštuose Pirmosios pagalbos kursuose. BroLIAI ir sesės, dalyvavę šiuose kursuose yra tie, kurie dalyvauja „Boys Scouts of America Eagle Scout“ programoje, dalyvaus „Sea Base“ ekskursijoje ir kurie ateinančią vasarą jau ruošiasi vadovauti.

Šiuos kursus suorganizavo ps. Linas Pauzuolis, pasikvietęs slauges ps. Shirley Ambutienę, vyr. sk. vsl. Laurą Burokiene, ps. Onutę Savickienę, Ellen Renna ir Judy Sidrienę. Šios slaugės paaukėjo savo šeštadienį, kad prvestų kursus mūsų skautiškam jaunimui.

Pradedant kursą, kiekvienas dalyvis gavo po „Boys Scouts of America First Aid Merit Badge“ knygą. Knygoje yra parašyta viskas,

Prityrusios skautės kandidatės: Carina Ozers, Rima Lintakaitė ir prityrės skautas kandidatas Mykolas Saulis Pirmosios pagalbos kursuose.

Skautas Tėriukas Petry mokosi atgaivinti žmogų.

KREIPIMASIS

(arba skubus S.O.S.)

Mielieji broliai ir sesės skautai (visai maži ir jau subrendę), ar Jūs didžiuojatės savo organizacija? Ar tikite jos idealais, vertybėmis, tikslais?

Jeigu atsakymas į tuos klausimus yra teigiamas, tai dėl ko nenorite „Skautybės kelio“ skaitytojus — ir skautus, ir neskautus — su lietuviškąja skautija supažindinti? Pasidžiaugti skautiškais pasiekimais ir veikla? Nejau tik brolis Pauzuolis ir sesė Rudaitienė „moka rašyti“ (nebijokite lietuvių kalbos klaidų, redakcija jas ištaisys).

Skautai yra veikli, gausi, sena ir garbinga organizacija, bet niekas to vaizdo negalėtų susidaryti, skaitydamas tiek „Skautų aidą“, tiek „Skautybės kelią“. Jauna ir pareigingą sesė Aušra Jasaitytė-Petry, užsikrovusi šio skyriaus redagavimo darbą (ar kas nors jai pasakė ačiū?), stengiasi gauti medžiagos, kad puslapis kiekvieną trečiadienį būtų patrauklus ir įdomus. Bet jos prašymai ir raginimai dažniausiai krinta į kurčias ausis. Tai kur gi skautiškasis pareigingumas? Kodėl negirdime iš skautų Cleveland, Detroit, Los Angeles, Philadelphia, Kanadoje ir kitose vietovėse, kur tebegyvuoja lietuviškoji skautija?

Visuomet tikėjome, kad skautavimas nėra tik „mazgelių raišiojimas“ ir pasiruošimas Kaziuko mugei; linksmos iškylos, skambių šūkių kartojimas ar pora savičių, praleistų stovyklaujant. Skautavimas yra idėja ir idealizmas, tarnavimas Dievui, tėvynei ir artimui. Skautas taip pat pasižymi pareigingumu. Bet ar tie idealai atsispindi skautiškoje spaudoje?

Atsiųsti trumpą rašinėlį ar pluoštelį nuotraukų juk nėra sunku, juo labiau, pasinaudojant kompiuteriais, tai galima atlikti ir greitai, ir gerai. Tikimės, kad skautai netrukus pabus iš sąstingio ir šis puslapis bus užpildytas skautiškos veiklos ženklais. Budėkime —

„Draugo“ redakcija

PASIŽYMĖKITE SAVO KALENDORIUOSE!

Jūrų skautininkų ir skautininkių draugovė „Grandis“ ruošia meno parodą, pavadintą „JūrArte“. Šios parodos atidarymas, įvyks š.m. **gruodžio 2 d., šeštadienį, 6:30 v.v.**, Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Parodoje bus tapybos, akvarelės, grafikos, skulptūros, metalo, medžio ir gintaro darbų. Bus galima nusipirkti kai kurios darbus. Norint daugiau informacijos, prašome kreiptis į sesę Virgą Rimeikienę, tel. 815-485-0822.

labai svarbu šiuos dalykus mokėti ir žinoti. Stovyklaujant daug kas daug kas gali atsitikti. Kas nors per pietus gali užspringti. Kam nors bitė gali įgelti. Per iškylos kas nors gali išsinarinti koją. Yra gera žinoti, kad mūsų skautai ir skautės mokės padėti savo artimui, kol stovyklos slaugė ar greitoji pagalba atvyks.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$120.00.

Foreign countries \$135.

Postmaster: Send address changes to

Draugas — 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$65.00
• 3 mėn. \$45.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$135.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$70.00 • 1/2 metų \$53.00
• 3 mėn. \$35.00

Kanadoje ir kitur (USD)

Metams \$80.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$40.00

Užsakant į Lietuvą:

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Tik šeštadienio laida oro paštu

Metams \$190.00 • 1/2 metų \$100.00

Tik šeštadienio laida reguliariu paštu

Metams \$68.00

Vyriausios redaktorė — Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pralikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

Bet pirmoji pagalba yra naudinga ne tik stovykloje, bet ir kasdieniniame gyvenime. Šie 35 broLIAI ir sesės šių išmokyti dalykų neužmirš. Reikalui esant, jie pritaikys savo išmokus žinias, kur tik reikės.

Pirmoji pagalba yra skautiškosios programos dalis. BroLIAI ir sesės taip pat galėjo įsigyti „Pirmosios pagalbos“ specialybę. BroLIAms, kurie dalyvauja „Eagle Scout“ programoje, šie kursai yra reikalingi, siekiant „Eagle Scout“ lygį organizijoje.

Kursams užsibaigus, dalyviai vaišinosi Carrie Pauzuolienės paruoštomis dešrelėmis.

Dėkojame visiems ir visoms, kurie paaukėjo vieną šeštadienį mokyti mūsų jaunimą.

Sesė Aušra

„PRISIEKIAM, KAD VERGAIS ILGIAU NEBŪSIM!“

EDMUNDAS SIMANAITIS

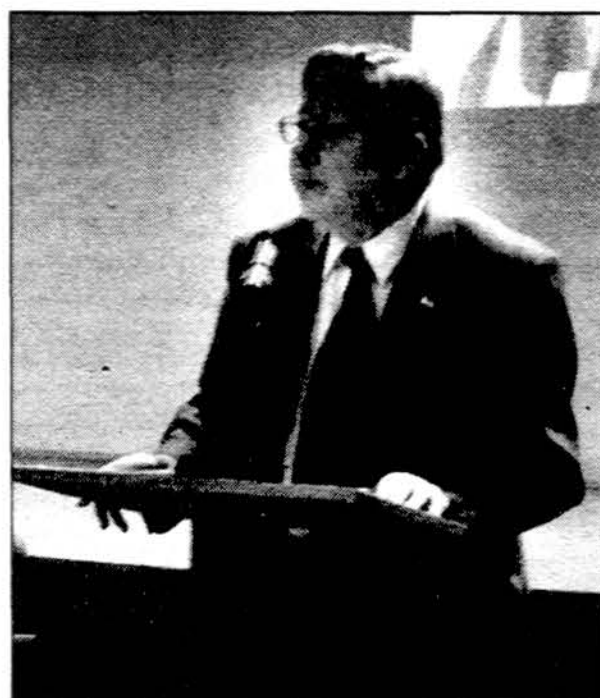
Lapkričio 3 d. Vilniuje, M. Mažvydo bibliotekoje, buvo surengta konferencija, skirta paminėti Vengrijos 1956 metų revoliucijos 50-osioms metinėms ir jos atgarsiams Lietuvoje. Konferencijos rengėjai: Vengrijos Respublikos ambasada Lietuvoje, Lietuvos ir Vengrijos bičiulių kultūros draugija, Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių bendrija (LPKTB) ir Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka. Konferenciją sklandžiai vedė Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas Vytautas Miliuskas.

LRT vaikų choras, vadovaujamas meno vadovės R. Maleckaitės, sugiedojo Vengrijos ir Lietuvos valstybinius himnus ir dar padainavo keletą, publikos šiltai sutiktų, vengrų liaudies dainų. Pirmasis žodį tarė Vengrijos Respublikos ambasadorius Lietuvoje Juhasz Sandor, nušviesdamas konferencijos tikslą ir pristatydamas 1956 m. revoliucijos archyvinį nuotraukų parodą. Ne mažiau įdomią fotografo Algimanto Žižiūno darbų parodą pristatė pats autorius, kuris yra ir 1956 m. Vėlinių dalyvis, vėliau pasidalinęs atsiminimais apie to meto įvykius Kaune.

Svečias iš Vengrijos Vespreno apskritys Teisėjų kolegijos pirmininkas dr. Kahler Frigyes savo pranešime paminėjo, kad 1848 m. revoliucionieriai kartojo poeto Sandor Petiofi tautinės giesmės žodžius: „Prisiekiame, kad vergais ilgiau nebūsime!“ Ši giesmė skambėjo ir 1956 m. revoliucijos dienomis. Nušvietęs dramatiškų įvykių eigą, pranešėjas konstatavo, kad dauguma Vakarų Europos inteligentijos atstovų buvo palankiai nusiteikę komunistinės ideologijos atžvilgiu, bet „Vengrijos revoliucija bei sovietų kolonijinis karas prieš revoliuciją atvėrė Vakarų komunistų inteligentams akis, kad ne komunizmas yra rojus žemėje, ir ne Sovietų Sąjunga daugiausia kovoja už laimingą žmonijos ateitį. (...) Vengrijos revoliucija suteikė vilties ne tik vengrams, bet ir Sovietų spaudoje atsidūrusioms tautoms“. Vengrų tautos didvyriškos pastangos išsilaisvinti ir žiaurus revoliucijos nuslopinimas karine jėga tapo žinomas visam pasauliui.

Europarlamentaras prof. Vytautas Landsbergis analizavo Vengrijos revoliucijos pamokas. Ypač taiklūs buvo šie prelegento pastebėjimai. Vengrai, kaip ir Lietuvos laisvės kovotojai prieš dešimtį metų, tikėjosi, kad Vakarai ateis į pagalbą kovojančiai dėl savo laisvės tautai, deja, veltui ir vieni, ir kiti laukė — savo kovoje jie liko vieni vieni. Šitaip buvo įšaldytas milžiniškas konfliktas. Jaltos-Potsdamo nutarimai taip pat įšaldė tarptautinį konfliktą, palikdami Rytų Europos valstybes nusikaltimo totalitarinio režimo sauvalei.

Pranešėjo nuomone, tokiu būdu Vakarų pasaulio didžiųjų valstybių antspaudu buvo patvirtintas Stalino-Hitlerio slapto suokaltis, istorijoje žinomas Molotov-Ribbentrop pakto vardu. „Jei SSRS tada būtų sustabdę ir pasitraukę iš Europos, tai ne tik mūsų praeitis, bet ir dabartis būtų buvusi kitokia“, — teigė europarlamentaras, išreikšdamas viltį, kad kada nors išstiprės įšaldytų konfliktų ledai, sukaustę Rusijos politikų

Vengrijos 1956 m. revoliucijos 50-ųjų metinių paminėjime, surengtame Vilniuje lapkričio 3 d., kalba prof. Vytautas Landsbergis. A. Žižiūno nuotr.

valią, ir tada vengrai sulauks atgailos, atsiprašymo, o gal ir atlyginimo aukoms.

Prof. Ona Voverienė aptarė Lietuvos ir Vengrijos istorines sąsajas, o prof. Vanda Zaborskaitė išsamiai kalbėjo apie Vengrijos revoliucijos ataidėjimus ir jų pasekmes Vilniaus universitete. Prof. Zigmas Tamauskas pasidalijo atsiminimais apie studentų dalyvavimą Vilniaus Rasų kapinėse 1956 metų Vėlinių vakarą, ir apie patirtas represijas.

Išpūdingai pasisakė publicistas Vilius Bražėnas, siedamas aptariamus įvykius su globalizmo kėslais ir globalizacijos problemomis. Savo išgyvenimais pasidalijo tų įvykių dalyvis Konradas Vaitiekūnas.

Buvo suteiktas žodis ir mán. Lapkričio 1 d. Lietuvos televizija transliavo Rimo Bružo parengtą „Amžininkų“ laidą „Kruvinos Vėlinės“. Joje buvo paminėti Vengrijos, Kauno bei Vilniaus 1956 m. įvykiai. Laidos rengėjas buvo pakvietęs ir mane dalyvauti laidoje. Mano mintys apie sovietų pavergtųjų tautų siekį nusimesti imperialistų jungą, kaip dėsningą, natūralią tautų valios raišką, buvo atmestos ir į laidą nepateko. Auditorijai paaiškinau, kad po diktatoriaus Stalino mirties sušvelnėjus režimui, buvau paleistas iš Gulago ir grįžau į tėvynę. Akademiko Kazimiero Baršausko palankumo rezistentams dėka, ir man pavyko įstoti į Kauno politechnikos institutą. 1956 m. buvau II kurso studentas. Po audringų demonstracijų Kaune represijų banga palietė ir mane, tų įvykių dalyvį. Buvo atimta teisė gyventi Kaune ir ne tik šiame mieste. Mokslas institute nutrūko.

Savo samprotavimus apie Rytų Europos tautų priešinimąsi sovietų agresijai ir savo dalyvavimą Kauno tų metų Vėlinių įvykiuose esu trumpai aprašęs straipsnyje „Lietuva Budapešto sukilėlių šauksmą išgirdo“. Todėl laikiau savo pareigą keliomis glaustomis tezėmis paaiškinti konferencijai, kodėl Kauno 1956 m. Vėlinių įvykius norėjau nušviesti, kaip dėsningos antisovietinių sukilimų ir revoliucijų sekos grandį. Tokiai pozicijai mane paskatino dvi jau minėtos fotografijų parodos labai prasmingu pavadinimu — „Skausmo paralelės“.

Tiesą pasakius, paralelių yra anaipol ne viena. Tad, paminėjau vienos prigimties du totalitarinius režimus — sovietų ir nacių, du diktatorius — Staliną ir Hitlerį, dvi parti-

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Pagaliau pasibaigė...

Rinkimai šioje šalyje vyksta apytikriai kas dveji metai, nors pagrindiniai — prezidento — kas ketveri. Daugeliui atrodo, kad per dažnai, nes rinkiminės kampanijos darosi vis aštresnės, įkyresnės ir net „chuliganiškesnės“, kai kandidatai stengiasi su purvais sumaišyti savo oponentus, kad tik patys švaresni atrodytų. Ypač šimet, demokratams tikintis pasinaudoti dabartinės valdžios nesėkmėmis ir iš Atstovų rūmų išstumti respublikonų daugumą, o JAV Senate įsigyti tas geidžiamas šešias vietas.

Dabar tai jau praeitis: Amerikos piliečiai pareiškė savo nuomonę, atidavė balsą už pasirinktą kandidatą, nors dažnu atveju nelabai buvo iš ko rinktis. Kaip ir visuose rinkimuose, galbūt kai kur bus pareikalauta balsus perskaičiuoti, o įvairūs „politikos aiškintojai“ įtikinančiai kalbės, kodėl buvo taip, o ne kitaip. Bet tai jau įprastas porinkiminių procesas.

Šie rinkimai buvo vadinami tarprinkiminiais, nes vyko iki prezidentinių balsavimų dar likus dvejiems metams. Tačiau nereikia būti politikos žinovu, kad numatytume, kaip po dvejų metų Amerikoje vyks prezidento rinkimų kampanija. Galime tikėti audringų ginčų, nemalonių opozicijos užsipuolimų ir nesibaigiančių reklamų visoje žiniasklaidoje, ypač televizijoje. Tvirtinama, kad šimet kandidatai savo rinkiminei kampanijai išleido ne vien milijonus, bet milijardus dolerių. Tuo nesunku patikėti, prisimenant, kiek kainuoja kelios minutės reklamos televizijoje. O kur dar telefoniniai skambučiai būsimiems balsuotojams, kur susitikinėjimai apsipirkimo centruose, sporto renginiuose ir visur, kur tik susirinkdavo didesnis būrys žmonių... Dar pridėjus plakatus, lankstinukus, sagutes su kandidato vardu; reklamas spaudoje ir kt., nereikia stebėtis, kad kandidatuoti į svarbesnę valdžios vietą šioje šalyje gali tik turtingas žmogus arba toks, už kurio nugaros atsistoja partija, įsitikinusi, kad jis įstengs nurungti kitos partijos kandidatą. Ar jis tikamiausias tai vietai, tai jau kitas reikalas.

Tačiau vieno reklamų aspekto šį kartą pasigedome, ne tik mes, lietuviai — buvo per mažas dėmesio tautinėms mažumoms. Išskyrus, žinoma, meksikiečius, kurių šioje šalyje daugiausia (ir legalių, ir nelegalių, ir jau įsigijusių pilietybę, ir jos niekuomet neįsigysiančių). Kai kurie kandidatai (daugiausia liberalieji demokratai) tiesiog per galvas vertėsi, kad tik laimėtų meksikiečių balsus, žadėdami jiems ir teisę tapti legaliais, ir kitas lengvatas, teikiamas šio krašto legaliams gyventojams. Jų oponentai tikėjosi tą palankumą ispaniškai kalbančioms nukreipti prieš „daug žadančius“, nes visgi Amerikoje yra daug žmonių, kurie nelabai patenkinti neribotu imigrantų antplūdžiu. Argi būtų ruošiamasi statyti 700 mylių ilgio užtvara tarp Meksikos ir JAV, jeigu to nepasitenkinimo nebūtų?

Tik kodėl kandidatai, išleidę milijonus ar net milijardus, bemedždiodami balsus, nepasirūpino jų paieškoti ir etninėje spaudoje, kuri visgi pasiekia daug Amerikos piliečių ir galbūt padėtų laimėjimo svarstyklę lėkštei nusvirtai norima linkme? Kai pasiteiravome vieno lietuvių, netolimoje valstijoje „pakilusio“ į palyginti aukštą Respublikonų partijos vadovų vietą, kad politinių reklamų pasigendame „Drauge“, gavome atsakymą — nesvarbu, nėra pinigų (!), per „smulkus reikalas“. Žinome, kad ne tik Michigan, bet Illinois, galbūt ir kitose valstijose yra lietuvių respublikonų partijos rėmėjų sambūriai (lygos), ne taip seniai reikėsi ir lietuvių, demokratų partijos šalininkai, nors šimet apie juos beveik nieko negirdėti. Nejaugi šiems asmenims nesvarbu pasiekti ir lietuvių, Amerikos piliečius, paraginant juos balsuoti už savo partijos kandidatus ir tuo pačiu paremiant lietuvišką žiniasklaidą? Kodėl niekam tas į galvą neatėjo? Nejaugi lietuvių, JAV piliečių, balsai jau nieko nereikšia, o jų žiniasklaida visai neverta dėmesio?

Tikėkimės, kad už poros metų, prasidėjus prezidento rinkimų įkarščiui, lietuviškoji žiniasklaida, ypač spauda, nebus iš tos kampanijos išjungta ir pamiršta.

jas — komunistų ir nacionalsocialistų, dvi pseudomokslines utopijas — komunizmą ir nacionalsocializmą, kuriomis buvo grindžiama genocido politika ir dėsningą, tik nevienodai tarptautinės Temidės įvertintą, abiejų totalitarinių režimų bankrotą. Paminėjau sukilimus ir itin žiaurius jų numalšinimus: Rytų Berlyno 1953 m., Lenkijoje Poznanės 1956 m. ir Vengrijos revoliuciją tais pačiais 1956 m.

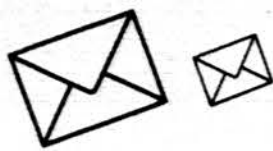
Negalėjau nepasakyti mane gerokai nustebinusio istorijos tyrėjo „nepastabumo“ ar „užmaršumo“. Štai, „Amžininkų“ laidoje, transliuotoje 2006 m. spalio pradžioje, iš apžvelgiamo 1940–1950 metų periodo liko „nepastebėti“: 1941 m. birželio sukilimas ir antru kartu XX amžiuje skelbtas Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo faktas. Nebuvo užsiminta ir apie išskirtinės

svarbos valstybės teisės aktą — LLKS 1949 m. vasario 16 d. Deklaraciją, kuri gūždiais okupacijos metais bylojo tarptautinės teisės dvasia ir kalba apie atsikursiančios (tik nežinia kada) Lietuvos Respublikos pamatus.

Nepateko į kadrą net vienintelės teisėtos konstitucinės valdžios okupuotoje Lietuvoje vadovas gen. Jonas Žemaitis. Jis tuo metu ėjo ir Gynybos pajėgų vado pareigas. Užtat A. Sniečkus buvo parodytas Klaipėdoje, kaip okupantų pasikeitimo liudininkas. Tokie tiksliniai „neapdairumai“ kelia abejonių laidos kūrėjų pilietine pozicija.

Konferencijos medžiagą žadama išleisti atskiru leidiniu. Tuo rūpinasi nenuilstantis organizatorius ir Vengrijos ambasadorius Lietuvoje garbės patarėjo pareigas einantis dr. Vytautas Grinius.

Laiškai, nuomonės, komentarai

AR TIKRAI „DUKTERYS” PIETAVO „ROJUJE”

Skaitantys Irenos Gelažienės rašinį „Drauge” („Lietuvos Dukterys dėkoja”), pagaltos, kad jos pokylį surengė kažkokiam „dangaus rojau” sodelyje. Antra vertus, susidarys nuomonė, kad Dukterys gavo didelę nuolaidą už salės panaudojimą, nes rašytoja salę iškelė aukščiau jos vertės. Rašinio autorė savo rašinyje priminė, kad Dukterys praityje turėjo „gerus senus laikus”, manytina, kada jos pokylius ruošdavo lietuvių organizacijų išlaikomose salėse? Ruošiant lietuvių organizacijų salėse, paremiama lietuviška veikla, o lietuviai verslininkai gali pasiūlyti savo gaminius. Nauda yra triguba.

Man pačiam teko renginyje dalyvauti, bet nepajutau džiaugsmo ir šventiškumo. Jeigu renkantis sve-

čiams ir valgyti metu būtų grojusi graži ir lengva lietuviška muzika, gal sukeltų šventišką nuotaiką.

Pokylį salė buvo didelė, stalų mažokai, kas sudarė laisvumo išpūdį. Programos kaip ir nebuvo, nors muzikas Algimantas Barniškis labai stengėsi ją sudaryti.

Visgi reikia pagirti Ireną Gelažienę, nes ji savo rašinyje sugebėjo išsireikšti, kad pokilyje tik „gulbės pieno” tetrūko. Prisimintina, kad lietuvių visuomenės nariai lankosi į renginius tik savų organizacijų veiklos parėmimui, nesigilindami į salų puošnumą, svarbu, kad būtų geros meninės programos ir jos pajėgtų sudaryti „šventišką” nuotaiką.

Antanas Pauzuolis
Chicago, IL

BETAISANT SUKLYSTA

Labai patinka, kai pastabūs skaitytojai, kaip Saulė Jautokaitė, Danutė Stankaitytė, Aleksas Vitkus bei kiti, suradę laikraštyje pasitaikiusias klaidas (ne korektūros), bando tuojau jas atitaisyti. Tokiu būdu šis skyrius virsta ir „smegenų lavinimo” vieta (o juk skaitymas minčiai yra tas, kas mąkstą kūnui).

Š. m. spalio 18 d. šiame skyriuje savo laiške Julija Gylienė rašo: „...šypsojaisi perskaičiusi 'Draugo' 12 d. 'Lietuvių telkiniuose' Cleveland sukeistą vietomis su Detroit. Iš tikrųjų ne tik kad sukeista vietomis, bet „Detroit” turi visiškai pranykti, nes jokio aprašymo iš Detroit nėra. Po „Cleveland” antrašte tėra inž. Mečio Šilkaičio šiltas reportažas iš

St. Petersburg, Floridos.

Nelaimingai atklydo ir antra klaida. Toliau J. Gylienė rašo: „...Draugo skiltyse kažkur straipsnio autorius sumaišė dr. Juozą Girnį su dr. Jonu Griniu”. J. G. nepamini nei korespondento pavardės, nei straipsnio antraštės, nei datos, bet atrodo (bent čia rašančiai), jog ji būtų atkreipusi dėmesį į Nijolės Nausėdienės LB Kultūros tarybos posėdžio reportažą (2006.09.13), kuriame įvyko korektūros klaida, jai minint filosofą dr. Juozą Girnį, o išspausdinta Juozas Grinius. Errare humanum est!

Stasė E. Semėnienė
Baraboo, WI

APIE KOREKTŪRŲ SKAITYMĄ

Žinau, kad skaityti korektūrą yra ir taip jau nelengvas, daug atidumo reikalaujantis darbas, todėl manau, kad korektūros neturėtų sau prisiimti ir redaktorių pareigų. Kodėl apie tai rašau? Tai mano straipsniuose pasitaiko jau ne pirmą kartą, todėl nutariau dėl to pasisakyti. Nustebčiau, jei ir kiti autoriai nebūtų turėję panašaus patyrimo. Pasakutiniame savo straipsnyje „Rinkimai prieš 60 metų” mano sakinyje „...įstatymas, kurį Kongresas pravedė...”, žodis „pravedė” buvo „sulie-tuvintas” į „inicavo”. Žinodamas, kaip vyr. „Draugo” redaktorė sten-giasi išlaikyti lietuvių kalbos gry-numą, neradusią nereikalingų, įky-riai į mūsų kalbą besiveržiančių, anglicizmų, nenorėjau tikėti, kad tai jos darbas, todėl tuo įtariau korek-tūros skaitytojas.

Tame pačiame straipsnyje man užkliuvo ir dar vienas „pataisymas”. Rašiau, kad „...apklausa parodė, jog tik 5 proc. amerikiečių galvojo...”, ir labai nustebau, kai pamačiau, jog raktinis žodis „tik” buvo pakeistas į „net”, kas visiškai pakeitė sakinio prasmę. Atrodo menkas dalykas, bet nenoriu, kad skaitytojai galvotų, kad autorius rašė, visai negalvodamas. O korektorių kaltinti sabotazu tikrai nedrįsčiau ir nenorėčiau.

Yra ir daugiau tikrų korektūros klaidų, pvz., sakinyje „...tokį įstatymą priimti, net 306–13 dauguma...”, ta dauguma pavirto į „30–13”. Kas

čia tokio? Klaida suprantama, ir at-leistina, nes ji nors sakinio minties ne-pakeičia, atidesnis skaitytojas tą skai-čių pamatęs, neįtikintą gal ir gūžtė-lės pečiais. Klaidų daro ne tik nuo kar-tais nuobodaus skaitymo pavargu-sios korektūros, bet ir savo rankraš-čiuose paskendę autoriai ir net vis-sur turinčios suspėti redaktūros. Tik norėtusi, kad nebūtų tyčinių klaidų.

Aleksas Vitkus
Palos Heights, IL

Redaktūros pastaba. Dėkoja-me savo bendradarbiui Aleksui Vit-kui už laišką, bet su jo išvedžiojimais visgi nesutinkame, ypač kaltę suver-čiant ant korektorių galvų. Nors yra priežodis, kad „nuo korektūros klai-dų net Dievo angelai negalėtų apsau-goti”, bet, bent už pirmąjį pataisymą korektūros skaitytojos nekaltos. Pa-gal Didįjį lietuvių kalbos žodyną (tai visgi „paskutinis Lietuvos kalbinin-kų žodis” mūsų kalbos klausimais), „praveisti” nevartotinas prasme: va-dovauti, pasiūlyti, įvykdyti ir pan. „Praveisti” galima šunį pro hidrantą, aklą žmogų pro duobes kelyje, bet tik ne įstatymą ar kokį renginį. Sutin-kame, kad žodis „inicijuoti” nėra pats geriausias pakaitalas, bet jis plačiai Lietuvoje vartojamas. Kol kas jis visgi tiksliau apibūdina A. Vitkaus minėtą „įstatymo pravedimo” sąvoką. Dėl kitų, laiškė minimų klaidų, sutinka-me su laiško autoriumi.

Vyr. redaktorė

KAI ANGELAMS IŠAUGA RAGAI

Neseniai atšventėme Angelų sargų dieną: taip simboliškai vadi-nama Policijos diena. Atrodytų – verta dėmesio šventė: žmonės, gi-nantys ir saugantys visuomenę nuo vagių, prievartautojų ir žmogžudžių, – tikrai verti pagarbos. Tikrai kaž-kas mintyse kirba, jog ne viskas čia taip, kaip atrodo.

Ką ir nuo ko gina šiandieninė Lietuvos policija? Ir ar ši policija – Lietuvos?

Angelų sargų istorija su aukš-čiausių policijos pareigūnų parašais puikiai iliustruoja, iš kur ši institu-cija veda savąjį tęstinumą. Tai ne prieškarinio Lietuvos policija, kurią tauta gerbė, turėdama tam aiškų pagrindą. Tai reorganizuota sovie-tinė, okupacinės valstybės milicija, kuriai šios tautos reikalai buvo ir liko visiškai svetimi. „Angelų sargų istorija” atvirai garbina sovietinius budelius ir žemina laisvės kovotojus, įvardydamas juos rimto darbo netu-rinčius chuliganus. Atrodytų ko ver-ta nepriklausomybė, atkurta tokių žemo lygio veikėjų? Arba tiksliau, kokia šios nepriklausomybės vertė šiandieniniam policijos „elitui”? Kuo ši „policija” buvo, tuo ir liko. Angelų sargų aukas galima skai-čiuoti vieną po kitos: nuo eilinio fut-bolo aistringio Arūno Lučiūno iki žymaus mastytojo ir visuomenės veikėjo dr. Gintaro Beresnevičiaus. Vieną išsismaginęs pareigūnas pri-kūle iki mirties, kitas – nepaisant jo silpnos sveikatos – iğrūstas į šunų būdą, kol mirė angelų sargų akivaiz-dėje. Abi šios bylos – užglaistytos ir nežinia kada bus išspręstos. Galbūt niekada, kol ranka ranką plauna. O kiek tokių atvejų užmiršta ir už-glaistytą provincijoje?

Policijos darbo metodai niekuo nepasikeitė. Nusikaltimas gali būti inkriminuotas bet kam: kai kada – siekiant „išsukti” tikruosius jo auto-rius, o kai kada – tiesiog iliustruojant savo darbo ataskaitas. Mušimo metodai be žymių, laikymas užda-rius, kol užgis žaisdos ir išgis mėly-nės, dusinimas dujokauke, po kuria pripurškiama dujų – tai tikrai kele-tas angelų sargų veiklos „perliukų”. Baisiausia, kad šiandieniniai valsty-bės įstatymai leidžia be teismo orde-rio suimti ir laikyti nelaisvėje bet kurį žmogų, drauge su užkietėjusiais banditais. Kas ten jam gresia – nesinori net kalbėti. Daugeliui tai daugiau ar mažiau žinoma. Laiki-nojo sulaikymo kameroje žmonės neskirstomi: visi čia laiką leidžia kartu. Tikra demokratinė lygybė.

Šių metų įvykiai rodo, jog savo tiesioginio darbo – sustabdyti siautė-jančius banditus – policija neįsten-gia atlikti net ir Seimo narių aki-vaizdoje. Galbūt tik tiesioginis su-sidūrimas su šia problema paskatins mūsų įstatymų leidėjus ją spręsti. Gal tai paskatintų adekvacias tei-

sines reformas?

Atsisakymas vykdyti į nusikaltimo vietą motyvuojamas gana keistais argumentais, esą neturima trans-porto, beje, tokio atsako galima su-laukti ir paskambinus greitosios pa-galbos telefonu. Šiuo atveju iš tiesų verta persvarstyti biudžeto priorite-tus. Tik ar tai viską išspręs?

Absurdiška ryšių reforma, su-jungusi policijos ir greitosios pagal-bos telefonus, dar sunkina žmonių padėtį: tenka laukti, kol būsi sujung-tas su tikraisiais adresatais, o bu-dintysis netgi nežino nei kada lau-kiami pagalba atvyks, nei ar iš viso atvyks. Kartais būna jau pavėluota. Pranešęs telefonu apie gretimame name vykstančias muštynes – jei ne dar ką nors blogesnio – gali sulaukti ir tokių klausimų: koks to namo numeris, koks buto numeris, o koks jūsiškis? Suprasti tai kaip nors ki-taip, kaip tik išakmų siūlymą nesi-kišti, vargiai įmanoma. Kam parei-gūnams papildomas darbas?

Kai kuriose valstybėse pilie-čiams leidžiama gintis patiems. Lie-tuvoje ši teisė visiškai suvaržyta. Norint išgyti ginklą ir jį laikyti kyla tiek teisinių problemų, jog daugelis tiesiog numoja ranka. Tad padėtis tampa absoliučiai beviltiška. Žino-ma, ši teisėtvarkos ir teisėsaugos problema – kompleksinė: įstatymų, biudžeto, administracijos. Labiau-siai mėgstama teisintis lėšų trūku-mu. Tačiau ar A. Lučiūno arba G. Beresnevičiaus atvejus galima tuo pateisinti? O gal dėl pinigų trūku-mo budintysis telefonu klausinėja skambinančio asmens buto nume-rio? Ar dėl to policija negali uždaryti visuotinai veikiančių viešnamių bei narkotikų „taškų”? Šiandieninių laikraščių puslapiuose mirga marga skelbimų apie šias „paslaugas”, ta-čiau policija dedasi to nematanti. Apstulbino vienos policijos darbuoto-jos teisinimasis radijo laidoje: iš kur galime žinoti, jog skelbimo autorius nepajuokavo? Vargu ar yra kitas būdas tai išsiaiškinti negu tyrimas. Bepigu po to siūlyti šiuos nusikal-timus įteisinti, neva jų neįmanoma kontroliuoti. Gal tada reikėtų įtei-sinti ir samdomų žudikų kontorą; juk žmogžudystės – toks pat rea-lus ir sunkiai kontroliuojamas fak-tas?

Atrodo, mūsų angelams auga vis didesni ragai. Iš visuomenės gynė-jų jie tampa visuomenės priešais. Žinoma, kiekvienoje srityje esama ir dorų, garbingų žmonių. Tačiau ką veikia jų vadovai? Ar nevertėtų generaliniam komisarui galiausiai prisiimti asmeninę atsakomybę? Galbūt atėjo laikas užleisti vietą kitam?

Marius Kundrotas
„XXI amžius”,
2006 m. Nr. 79

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIOJ LIDOS
1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ
nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJ LAIDŲ
Tel. 773-476-2242

Apie panas ir premjerą

Pasaka — ne pasaka

UOZAS GREVELDA

Šalėlėj mylimoj, gražioj Centu-voj gyveno kartą meras ir premjeras. Jie ilgai ir laimingai gyveno, kol jų nelaimės ir bėdos neužpuolė. Tasyk jos juos taip juos nukamavo, nugala-vo, kad premjeras pagalbos bei pata-rimo pas karalių nueiti gavo. Nežinia, ar ilgai būtų jiems galva skaudėjusi, jeigu premjerui galvon gera mintis nebūtų atėjusi – pas karalių nueiti, jam savo bėdą papasakoti ir patarimo bei pagalbos paprašyti.

Tasyk viskas gerai baigėsi. Kara-liui pasiskundus, geri vaistai nuo bėdos gangreit surasti buvo, tik kad, matai, – viena bėda ne bėda. Prem-jeras tik vieną rūpestį – smagiai gyventi – turėjo. Per naktis medžiok-lėse po miškus trankėsi, o per dienas su gražiomis panomis smagiai sau laiką leido.

Užvis labiau premjeras mėgo sportą, visokias pratybas ir kūno lavinimą su panomis. Labiausiai jam patikdavo imtynės, ristynės, grumtynės ir su pagalmu kirstynės. Nu-važiuoja, būdavo, premjeras kur nors į kaimišką rajoną ir išgertuvėms link pabaigos linkstant klausia:

– Na, tai ką šiandien surengsime, – imtynes ar ristynes?

Ir nė karto nebuvo, kad viena ar dvi panos imtynių, grumtynių ar su pa-galvėm kirstynių nebūtų geidę. Ak, kaip smagiai jie kirsdavosi, pagalmių nusitvėrę, net plunksnos skraidydavo!

Išėjo vieną kartą premjeras per pietų pertrauką su draugais po sos-tinę pasidairyti, į panas pasižvalgiti,

akį paganyti. Eina prospektu, žvalgo-si sau, akį gano, ir štai, vienas drau-gas ir sako jam:

– Žiūrėk, premjere, kokia daili paukštytė!

Premjeras žvilgt, ir mato, kad jiems visiems priešais daili pana ateina – akytės mėlynos, lūpytės plonos, plaukučiai šviesūs, – na, ne pana, o stačiai pagunda! Užėjo prem-jerui smagaus ūpo šišas, ir jis, manda-giai nusilenkęs, klausia jos:

– Kaip čia išeina, gerbiamoji, kad aš tamstelės iki šiol dar nebuvau sutikęs?

Dailioji tamstelė nurausta skais-čiai ir atsako jam:

– Matyt, kad jau toks mūsų liki-mas.

Premjero širdis taip ir suspur-dėjo, tokią protingą paną aptikus. Jis tuoj pasiūto jaunas, kokių šešiolikos metų esąs, bet laiku prisiminė, kad jis vis dėl to premjeras, tad ir klausia droviai:

– Matau, kad protinga esi, tai pasakyk, jei moki skaičiuoti, kuo ski-riasi lietuviškas centas nuo ame-rikoniško?

Pana nusišypsojo ir pati klausia: – O kodėl pats to klausai, nejaugi nežinai tokio paprasto dalyko?

– Jeigu žinočiau, tai nejaugi klausčiau? – paaiškina jai premjeras.

– Taigi ir klausiu, juk ne iš tuščio smalsumo – niekaip negaliu surasti tinkamo vyriausiojo skaičiuotojo išdo pinigams skaičiuoti. O be skaičiuoto-jo, pati supranti, valstybės izde tvar-kos nėra!

– Na, čia menka paslaptis, – atsako jam pana. – Tiedu centai vie-

nas nuo kito skiriasi tik tuo, kad lietuviškas centas konverguoja, mig-ruoja ir subyra į lietuvišką litą, o amerikoniškas (savo ruožtu) – į ame-rikonišką dolerį.

Premjeras tarsį į laimės kalną užkopęs būtų. Jis nė nepajuto, kaip jo ranka pati savaime kad pliaukštelės panai per minkštą apvalinumą, kad garsas per visą prospektą nuskam-bėjo. O pana – nieko, tik nusišypsojus ir sako, kad šiandien oras visai nieko sau, ir saulė šviečia kur kas links-miau negu vakar.

Parėjo jie visi į Vyriausybės palocius, sutarė, kad pana nuo ryto-jaus pradeda išdo pinigų skaičiuoti, tvarką įvesti, o šiandien bus imtynės, ristynės ir su pagalmu kirstynės.

Nuo tos dienos visiems valstybėje linksmiau gyventi pasidarė – pinigai buvo skaičiuojami, tvarka buvo daro-ma, o per tas linksmias kirstynes buvo visko – ir juoko, ir pagalmių plump-sėjimo, ir plunksnų skraidymo. Tik štai atėjo ta diena, kai reikėjo išdo sąskaitas tikrinti. Patikrino prem-jeras sąskaitas ir randa du šimtus de-vyniasdešimt aštuonias sąskaitas už pagalmes. Susiėmė premjeras už galvos ir klausia vyriausiąją skaičiuoto-ją:

– Kas čia dar per prajovai? Šitiek pinigų pagalmėms išleidai?

O skaičiuotoja ir sako premjerui:

– Tai negi be pagalmių per kirs-tynes apsieiti galima? Juk jos neamži-nos, kai tik gerai tamstai šonus išvanoju, tai taip ir suplyšta. Suply-šusiomis pagalmėmis negi eisime kirstynių? O stiprių pagalmių dabar niekas nesiuva, mat apyvarta svarbu.

– O kur tu dėjai tas suplyšusias? – klausia premjeras.

– O kur jas dėsi, paleidau upe pil-vais aukštyn, tegul sau plaukia į marias, – atsako kirstynininkė.

– Ak, kaip kvailai pasielgei, – pasipiktino premjeras. – Šitiek pinigų vėjais paleidai, vandeniui nuplukdei. O juk būčiau galėjęs jas parduoti, už kiekvieną mažiausiai po milijoną būčiau gavęs.

– Ar savam prote, premjere, esi, – susirūpino skaičiuotoja. – Na, ir kas gi būtų tau tokius pinigus už suplyšusias pagalmes mokėjęs? Žmonės juk ne kvaili.

– Jauna ir kvaila esi, todėl nieko ir nesupranti! – susinervino prem-jeras. – Nejaugi nežinai, kiek kyši-ninkų pas mus Centuvoje privisę? Jeigu norėčiau, tai ir po dešimt mili-jonų už suplyšusias pagalmes galėčiau paimti. Būtum davus ant jų mūsų monogramą 'AMDG' išsiuvinėti ir net reklamos į laikraščius būtų ne-reikėję.

Nusiminė jie, nes suprato ir pamatė abu, kad jų meilei jau pabaiga bus atėjusi. Kirstininkė ir skaičiuoto-ja savo moteriška nuojauta pajuto, kad laikas kitai kirstininkei vietą užleisti.

Taip tad ir atsitiko, kad prem-jeras, drūčiai dantį ant gražiosios kirstininkės nugalandęs, išsiuntė ją į užjūrius išdo skaičiuoti – tegul sau Amerikos išdo pinigų vėjais leidžia ir ten pagalmes gadina.

Linksma pasaka ne visada links-mai baigiasi. Su pinigais ir pagalmėm juokai striuki, vienam su kitu juokai menki.

Pirmoji pažintis

Likimas mano gyvenimą pakreipė taip, kad Lprievara teko nuodugnai susipažinti su ta naujosios Vokietijos puse, kurios gyventojų dauguma dar nepažino ir net netikėjo, kad tokių dalykų esama kultūringame krašte.

Suliepsnojus nacionalsocialistiniam imperia-lizmui, nebebuvo gyvenimo kitataučiams, gyve-nantiems vokiečių apgyventose vietose arba kraš-tuose, kurių jie sau norėjo. Kas neprisidėjo prie jų imperialistinių užgaidų, kas jų siekimų nerėmė, tas buvo laikomas priešu, o kas jų pastangoms mėgino ar išdrįso priešintis, tas buvo įrašytas į mirtį pasmerktųjų sąrašus. Į tokius sąrašus buvo įrašomi ne tik pavieniai asmenys, bet buvo su-darytos plačios išnaikinimo programos. Nacional-socialistinės Vokietijos valdovai paneigė visiškai teisę ir skelbė naujus vokiečių teisės principus, pagal kuriuos teisėta buvo visa tai, kas vokiečių tautai buvo naudinga. Tuo principu vadovaujantis prasidėjo išnaikinimo procesas. Išnaikinimui vykdyti buvo leistos visos priemonės. Kuo žiaures-niu būdu išnaikinimo procesas buvo vykdomas, tuo didesnę pasitenkinimą turėjo jo vykdytojai. Tad galima suprasti, kad išnaikinimo procese buvo panaudota priemonių, kurios sveiko žmo-gaus protui atrodė negalimos. Kada sužvėrėju-siems naikintojams nusibosdavo vienos naikinimo priemonės, jie ieškodavo naujų kankinimo būdų, rengdami sau tam tikras malonias pramogas. Aiš-kiai buvo galima pastebėti, kad žmonių kankini-mas jiems teikė didelį malonumą.

Su vokiečių smogikais pirmą kartą „susipa-zinti“ teko vokiečiams 1939 metais užėmus Klaipėdos kraštą. Tuokart buvau kartu su kitais žy-mesniais lietuvišiais suimtas ir uždarytas kalėjime. Čia smogikai pradėjo rodyti savo neribotą galią. Padarius žygių Užsienio reikalų ministerijai, Berlynas trečią dieną įsakė išleisti. Kalėjimo viršininkas man pranešė, kad aš būsiu paleistas, o gestapo agentas tuojau pridūrė, jog aš netrukus turiu apleisti Vokietiją. Mudu su V. Rasteniu tuo-jau įsodino į automobilį ir nuvežė ties Nimerzate iki sienos. Važiuojant vienas mūsų palydovų išsi-

NACIŲ PRAGARE
Kalinio Nr. 40627 išgyvenimai
nacių koncentracijos stovyklose
1941 – 1945
IONAS GRIGOLAITIS
Nr. 1

traukė pistoletą ir, laikydamas jį mums pakaito-mis po nosimis, pasakė:

„Tamstos esate verti sušaudyti, bet mes, nacionalsocialistai, nesame tokie, kaip kiti, pvz., bolševikai. Mes esame kilnūs ir dovanojame. Bet jei jūs, peckeliai, vėl pamėginsite savo spaudoje teršti Vokietiją, tuomet atskris Goeringas su savo oro laivynu ir visa sumals į miltus“.

Tuo baigėsi pirmasis „oficialus susitikimas“ su vokiečių gestapu. Po to susitikimo nebe-turėjau mažiausio noro su jais „atnaujinti“ pažin-tį, tačiau likimas lėmė kitaip.

Kai 1940 metais Lietuva buvo rusų okupuota, su gimtuoju Klaipėdos kraštu nutrūko visi ryšiai. Apsisprendžiau su šeima bėgti iš sovietų rojaus į savo gimtąją šalį. Bet vokiečių gestapas nuspren-dė kitaip.

Atvažiavus Vokietijon tuojau uždarė į stovyklą ir neleido nė gimtajame krašte apsilankyti. Pa-buvus keletą savačių stovykloje, išrinko vokišku-mui nusipelnusius asmenis ir išvežė. Mane gestapas per lagerfuehrerį pasikvietė „mano asmenį liečiančiais klausimais pasikalbėti“.

Nuėjus į gestapą, teko gerokai palaukti. Paga-liau atsirado vienas valdininkas, kuris manęs taisyklinga lietuvių kalba paklausė, ar aš kalbu vokiškai. Man atsakius, kad kalbu vokiškai, jis nuėjo. Po to atėjo kitas valdininkas ir nusivedė mane į raštinę. Tenai paprašė sėstis. Vyresnysis valdininkas man pareiškė, jog teksią parašyti pro-tokolą ir perspėjo, kad nieko nesumeluotiau, nes

mano suteiktos žinios būsiančios patikrintos, o jeigu aš ką sumeluosiu, tuomet man būsią blogai. Atsisėdęs tuojau pradėjo mane kvosti ir diktuoti mašininkui mano smulkų gyvenimo aprašymą. Smulkiai mane klausinėjo apie mano mokslą, politinę ir visuomeninę veiklą ir visais atvejais stengėsi protokolą formuoti taip, jog aš dirbęs priešvokišką darbą. Į tuos kaltinimus aš jiems pareiškiau:

– Aš esu lietuvis ir gyvenau savo tėvynėje Lietuvoje. Mano pareiga buvo tos mano tėvynės ir tautos interesus ginti ir jos labai darbti. Į tuos kaltinimus aš jiems pareiškiau:

Priekaištą, kad mes, lietuviai, norėjome su-lietuvinti vokiečius, aš pareiškiau:

– Mes lietuviai tik stengėmės atlaikyti savo tautą nuo ištautėjimo. Dėl to man negalite daryti jokių priekaištų, nes, kitaip elgdamasis, aš būčiau pasidaręs savo tautos išdaviku. Kaip čia elgiamasi su tokiais išdavikais, kurie būdami vokiečių val-dininkais mėgintų dirbti kitos tautos arba valsty-bės naudai, tamstos geriausiai žinote.

Valdininkas man atsakė:

– Toks asmuo, suprantama, būtų tinkamai nubaustas.

Bet čia pat jis vėl pridūrė, jog aš esąs ne lietu-vis, bet vokiečiai, nes gimęs Vokietijoje. Kaip aš jiems ir beaiškiniau, jie vis tiek pasiliko nuomonės, jog aš esąs vokiečiai ir pas lietuvius pėrėjęs dirbti prieš vokiečius.

Pietų metu buvo padaryta kvotos pertrauka. Valdininkas išėjo pietauti, palikdamas mane kito valdininko priežiūroje. Man atnešė iš netoli esan-čios stovyklos pietus. Paklausęs, kodėl manęs ne-leidžia eiti pietauti, gavau atsakymą, jog po pietų protokolą bus toliau rašomas.

Po pietų vėl pradėjo klausinėti, kuriose orga-nizacijose aš dirbau, ar aš pažįstu (čia jis išvardi-jo visą eilę Klaipėdos krašto lietuvių) paminėtus asmenis, kurie buvę mano bendradarbiai „San-taroje“ (Klaipėdos krašto jaunimo dainų ir sporto sąjunga). Baigdami protokolą jie mane paklausė, ar aš nenorėčiau vėl grįžti Lietuvon. Aš atsakiau, kad pasikeitus režimui būtinai manau grįžti savo tėvynėn.

Bus daugiau.

Moksleiviai tęs pirmtakų darbus

Iš kairės: Edmundas Sakalauskas, Laurynas Skendelis ir Girvydas Duoblys.
Gedimino Bartuškos (ELTA) nuotr.

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — Seime posėdžiavę naujai išrinkto Lietuvos mokinių parlamento (LMP) nariai žada tęsti pirmtakų darbus.

„Ankstesniųjų Mokinių parlamento narių pradėti darbai tikrai bus tęsiami. Vienas iš pirmosios sesijos metu svarstytų klausimų — transporto lengvatos moksleiviams. Moksleiviai pageidautų, jog visiems bendrojo lavinimo mokyklų auklėtiniais būtų kompensuojama 50 proc. transporto bilietų kainos“, — aiškino LMP pirmininkas Laurynas Skendelis.

LMP projekto iniciatorius, Piliėnių iniciatyvų centro direktorius Girvydas Duoblys tikisi, jog ketvirtąjį Mokinių parlamento nariai bus pranašesni už buvusiuosius.

Ankstesniųjų kadencijų Mokinių parlamentai yra parengę rezoliucijas

dėl mikroklimato mokykloje, kūno kultūros pratimų lauke, informatikos egzaminų įvedimo, stojamosios studijų įmokos, mokinių pažymėjimų suvienodinimo, vaikų žaidimo aikštelių, nemokamo maitinimo mokyklose ir kitų klausimų, taip pat jie organizuoja akcijas, įgyvendina projektus.

LMP narius kas dvejus metus demokratiškai renka Lietuvos mokiniai. Šiais metais rinkimai vyko 572 mokyklose, savo balsą už patinkantį kandidatą atidavė daugiau nei 400,000 mokinių.

Pagal LMP rinkimų nuostatus yra renkami 9-11 klasių moksleiviai. Balsuoti pirmame rinkimų ture gali visi 5-12 klasių moksleiviai, antrame ture mokyklose išrinkti atstovai renka rajono delegatus. Renkami 95 jaunieji parlamentarai.

„Darbiečiai“ ėmėsi burti opozicijos koaliciją

Vilnius, lapkričio 7 d. (BNS) — I opoziciją pasitraukusi Darbo partija ėmėsi iniciatyvų burti opozicijos koaliciją, pretenduodami į opozicijos vadovo postą.

DP vadovas Kęstutis Daukšys antradienį susitiko su opozicinių Naujosios sąjungos bei Liberalų demokratų frakcijų atstovais derėtis dėl opozicijos koalicijos sudarymo.

Kaip patvirtino DP vadovas, sudarius koaliciją, „darbiečiai“ pretenduotų į opozicijos vadovo postą.

Seimo opozicijos vadovu, prieš persiskirstant politinėms jėgoms vasarą, buvo Tėvynės sąjungos vadovas Andrius Kubilius, tačiau šiuo metu Seime ši pozicija — laisva.

Pagal Seimo statutą, jeigu opozicinė frakcija ar jų koalicija turi daugiau kaip pusę mažumai priklausančių parlamentarų, frakcijos ar koalicijos vadovas tampa opozicijos vadovu.

Situacija paradoksali tuo, kad Seimo statutas iš viso nenumato tokios galimybės, kad Seimo opozicija

gali turėti daugumą balsų, tad ir opozicijos vadovu, pagal Statutą, negali būti daugumos, kurią šiuo metu sudaro opozicija, atstovas.

Seimo pirmininkas Viktoras Muntianas yra užsiminęs, jog, sprendžiant dėl opozicijos vadovo posto, iš pradžių reikėtų pataisyti Statutą.

Darbo partijos frakcija šiuo metu — didžiausia opozicinė Seime, tačiau jai vienai nepakaktų vietų pretenduoti į opozicijos vadovo postą. Jei pavyktų sąjungai su socialliberalais bei liberaldemokratais, ši koalicija turėtų 44 vietas parlamente.

Naujosios sąjungos vadovas bei frakcijos seniūnas Artūras Paulauskas, paklaustas, ar partija atsilieps į „darbiečių“ iniciatyvas, kalbėjo miglotomis frazėmis, jog „opozicijai reikia konsoliduotis“.

Tačiau su konkrečiu atsakymu, ar bus svarstomas „darbiečių“ pasiūlymas, Naujosios sąjungos vadovas neskuba. Juo labiau, pasak A. Paulausko, tokiame sprendimui reiktų ir partijos prezidiumo pritarimo.

Sumaištis Centrinėje Europoje

Atkelta iš 1 psl.

visoje Rytų Europoje. Nuo Lenkijos iki Bulgarijos, nuo Slovakijos iki Balkanų didėja nebylus pasipriešinimas globalizacijai ir griaušančiai pasaulinių rinkų jėgai. Ypač meistriškai tuo naudojasi dešinieji radikalai”.

Galbūt autorius norimą priima kaip esamą. Viena iš didžiausių gyventojų apklausų kada nors vykdytų Centrinėje Europoje neatskleidė prasiiveržusio pasipriešinimo kapitalizmui. 2003 metais Gallup fondas apklausė daugiau nei 12,000 gyventojų valstybėse kandidatėse į ES. Teirautasi, ar žmonės sutinka su tokiais teiginiais: „Valstybė pernelyg kišasi į visuomenės gyvenimą“; „Nevaržoma konkurencija — geriausia ekonominio klestėjimo prielaida“, „Ekonominis augimas turi būti prioritetas, net jei tai turi neigiamų padarinių kitoms sritims“. Į visus šiuos klausimus absoliuti dauguma apklaustųjų atsakė teigiamai.

Likus keturiems mėnesiams iki M. Dzurindos pralaimėjimo rinkimuose Slovakijoje, taip pat net 58 nuošimčiai Slovakijos gyventojų rėmė jo liberalią mokesčių politiką. 53 nuošimčiai rėmė pensijų sistemos privatizaciją, o 47 procentai tvirtino, jog reikia mažinti valstybės socialines funkcijas.

Mažai tikėtina, kad pastarieji

įvykiai Centrinėje Europoje byloja apie kapitalizmo krizę. Realus BVP augimas Čekijoje ir Slovakijoje praėjusiais metais siekė 6.1 procentą, Vengrijoje — 4.1 procentą, Lenkijoje — 3.4 procentus. Nedarbo lygis sumažėjo visose šiose valstybėse, išskyrus Vengriją. 1995—2004 metais pajamos vienam gyventojui Čekijoje padidėjo 28 proc., Slovakijoje — 44 proc., Vengrijoje — 49 proc. Beje, eurozonoje per tą laiką pajamos padidėjo tik 17 proc. Palyginti su komunizmo laikotarpiu, Centrinėje Europoje sumažėjo vaikų mirtingumo lygis, padidėjo bendra gyvenimo trukmė, padaugėjo gydytojų ir universitetų dėstytojų, regionas suartėja su Vakarais.

Būtent kovos su korupcija šūkiai atvedė į valdžią lenkų ir slovų populistus. Čekijoje taip pat socialdemokratų valdžia buvo daugiausia puolama dėl korupcijos lygio valstybėje. Regis, korupcija tampa pačia svarbiausia Centrinės Europos ryškia. Komunizmo žlugimas atnešė į Centrinę Europą ne tik didelę laisvę, bet ir didžiulę atsakomybę. Kapitalizmas, buvo teigiama, apdovanoja ekonomiškai aktyviausiuosius ir darbščiausiuosius. Taip ir yra. Tačiau Centrinėje Europoje politikai, naudodamiesi įvairiais ryšiais, labai dažnai susikrauna turtų negarbingomis priemonėmis.

Kancleris tvirtina tapęs intrigu auka

Atkelta iš 1 psl.

o dviprasmiški vertinimai — prezidento Valdo Adamkaus autoritetui.”

Todėl kaip valstybės tarnautojas ir įstaigos vadovas jis sakosi jaučias pareigą išdėstyti „nežinomą ar slėpiamą šios intrigomis apaugusios istorijos pusę.”

Pareiškime aiškinama, kad remontui buvo pradėta rengtis šių metų pavasarį. „Prezidento asmeninė asistentė Božena Krasovskaja pasikvietė mane ir paklausė, ar aš nemanaš, jog reikėtų prieš Karalienės Elizabeth II vizitą rekonstruoti Baltosios salės prieigas ir tualetų patalpas, pakeičiant seną santechniką nauja, atitinkančia karališkus reikalavimus“, — rašo O. Markevičius.

Kanclerio teigimu, po ilgų projektavimo ir derinimo darbų iš B. Krasovskajos gavęs atsakymą, kuriame nurodytas įgyvendinimui pasirinktas projektas. Santechniką ir kitą įrangą, pasak O. Markevičiaus, taip pat pasirinko prezidento asistentė. „Ji kartu su pirmąja šalies ponija išrinko įrangą ir aksesuarus iš pateikto Versace katalogo“, — rašo kan-

cleris.

Pasirašant pirkimo sutartis taip pat prieštaravimų nesulaukta, todėl O. Markevičius stebina, kad pristatant rekonstrukcijos klausimą išsiskiria Prezidentūros tarnautojų nuomonės ir, kilus konfliktui, prezidento palikymo nesulaukusi vyriausioji įstaigos buhalterė iš darbo atsistatydina savo noru. Prezidentas, išgirdęs apie rekonstrukcijos kainą, išreiškia susirūpinimą, „tačiau darbai jau įpusėję ir nutraukti sutartį su rangovais praktiškai neįmanoma“, — aiškina O. Markevičius.

„Tuomet sulaukęs nepagrįstų kaltinimų ir intrigu svarščiau apie galimą pasitraukimą iš įstaigos vadovo pareigų, kaip tai padarė vyriausioji buhalterė. Tačiau priėmiau sprendimą nesitraukti prieš artėjantį svarbių valstybinių vizitų“, — pareiškime aiškina Prezidentūros kancleris.

Prezidentui V. Adamkui praėjusią savaitę teko žiniasklaidai aiškintis dėl prašmatniai ir brangiai suremontuoto Prezidentūros tualetų, kurio vaizdai puikuoja nacionalinių dienraščių pirmuosiuose puslapiuose.

Ar lietuviai jau gali pavydėti kazachams?

Atkelta iš 1 psl.

tik vieną kartą praspūdusiais Mel Gibson žodžiais apie „aštriadancis lietuvius“. Labai lengva įsivaizduoti masinę pasipiktinimo isteriją, jei tokiame filme veiktų kvailas žurnalistas iš Lietuvos.

Tad visai nenuostabu, kad Kazachstano valdžia yra susirūpinusi. Juk daugeliui žmonių tokios atsilikusių ir keistos šalies vaizdinys išliks ilgą laiką. Štai virtualioje enciklopedijoje „Wikipedia“ šmaikštuoliai jau parašė, kad Kazachstano prezidentas yra Borat.

Aišku, galime sakyti, kad dabar Kazachstanas žymiai geriau žinomas nei anksčiau. Dalis žmonių, pažiūrėję filmą arba pasikaitę straipsnius laikraščiuose panorė sužinoti teisybę apie šią šalį. Apsukrūs verslininkai

gali turistams pasiūlyti kelionę po šią šalį, pavadintą, tarkime, „Borat keliais“. Jos metu būtų paneigiami visi šio komiko platinami stereotipai.

Tačiau šis filmas atskleidžia vieną labai svarbią šių dienų pamoką. Popkultūra tampa galingiausias ginklas formuojant įvaizdį.

Per popkultūrą galima lengviausiai suformuoti norimą šalies ar regiono įvaizdį, apipinti norimomis reikšmėmis.

Tad gal ir mūsų vyriausybei vertėtų pagalvoti, kas svarbiau — kurti milijonus kainuojančias strategijas, paskui jas įgyvendinti, ar duoti pinigų hollywoodiniam filmui. Juk gali taip nutikti, kad jį už mus sukurs kiti. Tik tokiu atveju niekas negarantuoja, jog Lietuvos vaizdinys bus mums palankus.

SPORTAS

* Antrą pergalę ketvirtose NBA pirmenybių reguliariojo sezono rungtynėse iškovojo be Martyno Andriuškevičiaus rungtyniaujanti Chicago „Bulls“ komanda, namuose 110:85 sutriuškinusi Milwaukee „Bucks“ krepšininkus. 37 taškus nugalėtojams pelnė Ben Gordon. Washington „Wizards“ komanda, kurios sudėtyje dėl operacijos nežaidžia Darius Songaila, išvykoje 103:106 turėjo pripažinti Orlando „Magic“ komandos pranašumą.

* Latvijos sostinėje vykusiose Tarptautinės sportinių šokių

federacijos (ISDF) reitingo varžybose sėkmingiausiai iš šešių turnyrų dalyvavusių Lietuvos porų Lotynų Amerikos programoje pasirodė Vilniaus klubo „Ratuto“ atstovai Šarūnas Greblikas ir Viktorija Horeva. Vilniečiai pateko į finalą bei užėmė antrąją vietą.

* Rudens šachmatų maratono varžybų šeštąjį etapą, kuriame varžėsi 13 dalyvių, laimėjo Vaidas Sakalauskas, surinkęs 6 taškus iš 7 galimų. Antrąją vietą su 5 taškais užėmė Vidmantas Mališauskas, trečias buvo Kazys Godlauskas.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Į valdžią grįžta D. Ortega

Danielis Ortega rinkimų kampanijos metu.

AP nuotr.

Managva, lapkričio 7 d. („Reuters“/BNS) — Buvusiam marksistų revoliucionieriui Danieliui Ortegai po rinkimų pirmadienį Nikaragvos prezidento postas buvo ranka pasiekiamas.

Buvusį prezidentą prieš 16 metų rinkėjai nušalino siekdami, kad baigtųsi žiaurus pilietinis karas su JAV remtais kontrų sukilėliais. Dabar beveik garantuota jo pergalė per sekmadienio rinkimus bus smūgis Washington ir pastiprinimas antiamerikietiškam susivienijimui Lotynų Amerikoje, kuriam vadovauja Venesuelos prezidentas Hugo Chavezas.

Suskaiciavus 62 proc. rinkimų apylinkių balsus, buvo paskelbta, kad D. Ortega surinko 38,6 proc. balsų ir pakankamai lenkia savo pagrindinį varžovą, kad nebereikėtų antrojo rinkimų rato.

Pirmadienį, saulei leidžiantis, į gatves švęsti išėjo šimtai D. Ortigos sandinistų partijos šalininkų, kurie mojavę partijos raudonos ir juodos spalvų vėliavomis. Kai kurie jų jojo ant arklių.

„Tai didelė laimė. Ji pagaliau tęjo po 16 metų bado ir nedarbo“, — savo pasitenkinimą reiškė 67 metų Rafaelis Vega. „D. Ortega pasikeitė dėl konfrontacijos su Jungtinėmis Valstijomis, bet taip pat nebūsime nuolankūs ir visiems nesakysime „Taip, pone“, — sakė R. Vega.

60 metų D. Ortega atsisakė savo revoliucinės praeities griežtos linijos politikos ir rinkimų kampanijos metu pristatė centro kairės programą. Jis remia laisvosios prekybos susitarimą su Jungtinėmis Valstijomis ir sako, kad nėra suinteresuotas susiremti su savo senu priešu.

Pirmadienio vakarą savo rinkimų pergalės jis dar nepaskelbė ir nusprendė palaukti galutinių oficialių rezultatų, tačiau sakė, kad yra pasirengęs dirbti su kitomis partijomis, kad būtų „išnaikintas skurdas ir nurašytas privatusis sektorius bei tarptautiniai investuotojai“.

D. Ortega vadovavo populiariai sandinistų revoliucijai, kuri 1979 metais nuvertė JAV remtą diktatorių Anastasio Somozą. Tada D. Ortega suartėjo su tuometine Sovietų Sąjunga, JAV prezidentas Ronaldas Reaganas ėmė smarkiai remti Nikaragvos kontrų sukilėlius, o centrinė Amerika tapo šaltojo karo kovos lauku.

JAV pareigūnai neseniai perspėjo, kad jeigu D. Ortega grįžtų į valdžią, būtų sumažintos investicijos ir pagalba Nikaragvai, kuri po Haičio yra skurdžiausia Vakarų pusrutulio valstybė. Nikaragvos rinkėjai šiuos amerikiečių perspėjimus, regis, ignoravo ir nubaudė konservatorių kandidatus už tai, kad trys proamerikietiškos vyriausybės nesugebėjo išspręsti skurdo problemos.

Kirgizija: kalta opozicija?

Biškekas, lapkričio 7 d. („Reuters“/BNS) — Kirgizijos valdžia apkaltino parlamentą, kuris mėgino savarankiškai priimti prezidento įgaliojimus apribojantį naujos konstitucijos projektą, mėginimu užgrobti valdžią, drauge valstybės vadovas Kurmanbekas Bakijevs neatmetė galimybės paleisti parlamentą, jeigu nebus rastas kompromisas su opozicija.

Kirgizijos sostinėje Biškeke šeštą dieną vyko opozicijos masinės protesto akcijos, kuriose reikalaujama, kad atsistatydintų šalies vadovas.

Antradienio naktį šalies parlamente buvo sušauktas steigiamasis susirinkimas opozicijos parengtam naujam konstitucijos projektui priimti. Tačiau šis sprendimas buvo priimtas nesant kvoromo.

„Pareiškiau, kad neteisėti visi dalies deputatų veiksmai, kuriais siekiama užgrobti valdžią“, — sakė K.

Bakijevs spaudos konferencijoje antradienio rytą.

„Aš ryžtingai pareiškiu, kad niekam nebus leista suskaldyti mūsų tautos“, — pridūrė jis.

„Aš ir ministras pirmininkas Feliksas Kulovas neleisime, kad tam tikros politinės jėgos, tarp jų parlamento deputatai, mėgintų destabilizuoti padėtį respublikoje“, — sakė K. Bakijevs.

K. Bakijevs pažymėjo, kad kol kas neketina paleisti parlamento ir sieks kompromisų su opozicija, kuri kaltina prezidentą ir jo aplinką korupcija.

Pastarosiomis dienomis vyriausybė padarė kai kurių nuolaidų opozicijai.

K. Bakijevs pateikė į parlamentą savo naujos konstitucijos projektą, taip pat atleido šalies vidaus reikalų ministrą.

EUROPA

ŽENEVA

Visi 149 Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) nariai pritarė komunistinio Vietnamo įstojimui į šią organizaciją. Dėl narystės PPO Hanoi derėjosi 12 metų. Speciali darbo grupė įvertino derybų rezultatus spalio 26 dieną ir pritarė Vietnamo narystei organizacijoje. Sudėtingiausias derybų etapas — derybos tarp JAV ir Vietnamo — buvo baigtas gegužės mėnesį. Įstojimo procedūra bus užbaigta Vietnamo parlamentui patvirtinus atitinkamą dokumentą.

LONDONAS

Didžioji Britanija bus atvira deryboms su palestiniečių vyriausybe, net jeigu joje bus „Hamas“ narių, jeigu ji pripažins Izraelio teisę egzistuoti, pareiškė ministras pirmininkas Tony Blair. T. Blair komentarai pasirodė tuo pat metu, kai palestiniečių prezidentas Mahmoud Abbas atvyko į Gazos Ruožą susitikti su ministru pirmininku Ismail Haniyeh ir aptarti žingsnius, kurie padėtų sušvelninti Vakarų valstybių sankcijas „Hamas“ vadovaujama vyriausybei.

MILANAS

Italijos teismas nuteisė egiptietį, kaltinamą prisidėjus prie 2004 metų sprogdimų Madride organizavimo, ir skyrė jam 10 metų kalėjimo bausmę už jo teroristinius ryšius. Rabei Osman Sayed Ahmed, dar žinomas kaip „Mohamedas Egiptietis“, buvo sulaikytas Milane praėjus trims mėnesiams po 2004 metų kovo 11-osios sprogdimų Madride, per kuriuos žuvo 191 žmogus ir dar 2,000 buvo sužeista. Tai pirmas žmogus, nuteistas Madrido sprogdimų byloje.

VARŠUVA

Lenkijos vicepremjeras ir švietimo ministras Romanas Giertychas antradienį radijo laidoje „Signalų džia“ išreiškė susirūpinimą tuo, kad JAV imasi neleistinų bandymų kištis į Lenkijos vidaus reikalus. Pasak vicepremjero, kuris yra populizmu garsėjančios ultranacionalistinės Len-

kijos šeimų lygos pirmininkas, negali būti taip, kad svetimos šalies ambasada sprestų, kas turi būti ir ko neturi būti Lenkijos vyriausybėje. Kaip pranešė televizija TVN, JAV ambasada Lenkijoje pasiūlė atšaukti iš pareigų R. Giertychą. Amerikiečiai pasipiktino jo reikalavimu Seime surengti diskusijas dėl civilių žmonių aukų Irake. Lenkijos premjero atstovo Leszeko Jesienio susitikimo su JAV viceambasadoriumi Lenkijoje Kenneth Hill užrašai rodo, jog amerikiečių diplomatas pasakė, kad „jeigu tokius žodžius pasakytų, pavyzdžiui, Prancūzijos, Vokietijos ar Danijos vicepremjeras, jis iš karto būtų atšauktas iš savo pareigų“.

RYGA

Latvijos prezidentė Vaira Vīķe-Freiberga antradienį oficialiai iškėlė į šalies ministro pirmininko postą dabartinį centro dešinės vyriausybės vadovą Aigarą Kalvytį. Prezidentė pasiūlė 40 metų A. Kalvyčio kandidatūrą laiške, perduotame antradienį į Seimo prezidiumą. Devintojo šaukimo Latvijos Seimas, kuris antradienį pradėjo darbą, ketina nedelsdamas išnagrinėti sprendimą patvirtinti A. Kalvytį ministru pirmininku.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Tūkstančiai buvusių Saddam Hussein partijos „Baath“ narių, kuriais buvo atsikratyta po JAV vadovaujamos invazijos į Iraką, pagal šalies parlamentui teikiamus pasiūlymus galėtų grįžti į viešąjį gyvenimą. Apie tokius pasiūlymus buvo prabilta po to, kai nušalintajam prezidentui S. Hussein sekmadienį už nusikaltimus žmoniškumui teismas skyrė mirties bausmę pakariant.

GAZA

Izraelio pajėgos antradienį pasitraukė iš Beit Hanuno miesto Gazos ruožo šiaurėje, kur užbaigė vieną didžiausių šiais metais operacijų šioje palestiniečių teritorijoje, pranešė armija. Per savaitę trukusią operaciją, kurios epicentras buvo Beit Hanunas, dėl izraeliečių pajėgų veiksmų žuvo 52 žmonės, daugiau kaip pusė jų — kovotojai. Taip pat žuvo vienas karys. Šis puolimas buvo surengtas siekiant nutraukti Izraelio apšaudymą palestiniečių kovotojų raketomis.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

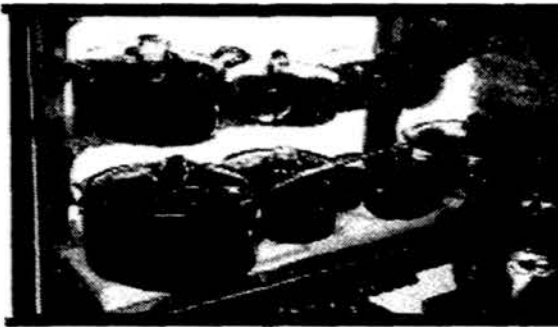
Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

MŪSŲ VIRTUVĖ

Paruošia Julija K.

TRADICINIAI PADĖKOS DIENOS PIETŪS

Kaip lietuviškos Kūčios, taip ir amerikietiška Padėkos diena turi savo kulinarines tradicijas, t.y., tam tikrus patiekalus, be kurių neapsieinama. Padėkos dienos „karalius“ — keptas kimštas kalakutas (dabar dažniausiai kamšalas kepamas atskirai, norint išvengti užkrėtimo bakterijomis), o pietų priedai: spanguolių salotos arba uogienė, bulvių košė, „saldžiosios bulvės“, žirneliai, kukurūzai, morkos (dažniausiai šios daržovės sumaišytos ir paskanintos sviestu), keptos ar kitaip paruoštos cukinijos, agurčiai, moliūgai; saldziajam patiekalui — moliūgų pyragas (pumpkin pie) arba kuris kitas pyragas, keptas su moliūgais ir spanguolėmis.

Kas gi tos „saldžios bulvės“?

Kai kas Amerikoje jas vadina „yams“, bet tai klaidingas pavadinimas, nes šis šakniagumbis nieko bendra neturi su Afrikoje, Azijoje ar Karibų salose auginamais „yams“. Amerikietiška „saldžioji bulvė“ (sweet potato), kurių apščiai randama daržovių lentynose, ypač šiuo metų laiku (galima pirkti ir konservuotą, ir šaldytą), yra vijoklinis, daugiametis augalas, giminingas kinrožei (hibiscus). Šakniagumbiai auga po žeme kaip ir bulvės. Jie yra pailgi, kiek riesti, siauri (greičiau primena storą, buką morką kaip bulvę), gali būti balzganai, oranžiniai arba net raudonai oranžinės spalvos. Perkant šias „bulves“, reikia pasirinkti maždaug vidutinio ir to paties dydžio, ne per daug „išsikraipusias“, susirietusias, ar apvytusias. Nelaikykite nusipirktų bulvių šaldytuve, bet iki gaminimo padėkite tamsioje, vėsioje patalpoje. Saldžiosios bulvės yra kepamos, verdamos, sutrinamos į košę, pridėdant įvairių prieskonių, arba visai be prieskonių (ypač tinka cinamonas, imbieras, muskato riešutas, bet skanu ir tik su trupučiu druskos ir maltų pipirų). Aš mėgstu šias bulves (nuluptas ir perpjautas išilgai į 4 dalis) sudėti prie bebaigiančio kepti kalakuto — apie 30 minučių prieš pabaigą. Bulvės gauna puikų skonį nuo mėsos ir keptuve atsiradusio skysčio. Jas galima patiekti taip, kaip yra, arba apibarstyti paprikos milteliais, petražolių lapeliukais.

Kalakutas

Dažnai šeiminkės klausia: ar įmanoma iškepti kalakutą, kad atrodytų kaip reklaminiuose paveikslukuose?

Kai kurie kulinarijos žinovai pataria kalakutą kepti neuždengtą, iki 325° F įkaitintoje orkaitėje. Paukštį, surišus kojas ir sparnų galus pakišus po nugara, gerai įtrinti aliejumi, vidų pabarstyti druska, padėti į lėkštą keptuvą ant metalinių grotelių. Šie kulinariai nepataria kepti kalakutą kartas nuo karto aplaistyti keptuve atsiradusiu skystiu, nes tuomet jo odėlė gali per daug

paruoduoti arba atrodyti dėmėta. Laistymas taip pat prailgima kepimo laiką, nes orkaitės durelės nuolat atidarinėjamos. Patariama išgyti termometrą ir jį išmeigti į storiausią kalakuto šlaunies mėsą, nepaliekiant kaulo. Vidutinio dydžio kalakutas iškepa per maždaug 3 arba 3 ir 1/2 val., jeigu jis bus prikimštas — keps bent 1 val. ilgiau.

Mano metodas

Kad kalakuto mėsa (ypač krūtinė) būtų minkšta ir sultinga, prieš kepti paprastai po krūtinės oda (ją pirštais praskleidus) įpurškiu augalinio aliejaus sumaišyto su trupučiu tirpyto sviesto (dėl skonio). Kalakuto paviršių taip pat ištepau šiuo mišiniu. Kojas surišu, sparnus pakišu po nugara, vidų įtrinuu druska (nėgailėti druskos, nes ji išsisklaido po visą mėsą) ir į vidų įberiu gerą sauja džiovintų slyvų (taip pat dėl skonio).

Kalakutą įdedu į gilų keptuvą, o šalia mėsos įmetu supjaustytą nedidelį svogūną. Kepu iki 350° F įkaitintoje orkaitėje, pradžioje (pirmąsias dvi valandas) viršų pridengus, bet ne „apglamžius“ ir neprispaudus prie mėsos, folija. Prieš baigiant kepti — foliją nuimu, kad kalakuto paviršius parustų. Kepant bent 3–4 kartus aplaistau keptuve atsiradusiu skystiu, pasirūpindama to skysčio įpilti ir į kalakuto vidų. Kai paukštis iškepa, reikia bent 10 minučių palaikyti nepjaustant, kad sultys susigertų atgal į mėsą. Iš likusio keptuve skysčio (būtina nupilti riebalus) galima padaryti skanų padažą prie mėsos, kuris taip pat tradicinių pietų dalis.

Prikimšimas/kamšalas

Kaip minėjau, geriausia kalakuto kamšalą, vad. „stuffing“ kepti atskirame keptuve, bet galima ir prikimšti kalakutą. Tuo atveju būtina prikimšti prieš pat kepimą ir saugoti, kad viskas tikrai iškeptų, nes į kamšalą gali prisigerti neiškepusios mėsos skysčių, o kartu su jais ir salmonella ar kitų bakterijų.

Štai paprastas kamšalas.

1 lazdelė sviesto

2 vid. dydžio sukapoti svogūnai

2 sukapoti saliero lapkočiai

2 sukapotos morkos

1/4 puod. šviežių petražolių lapelių (sukpotų)

2 šaukštai šviežio arba 2

šaukšteliai džiovinto šalavijo (sage)

1 šaukštelis džiovintų čiobrelių (thyme)

1 šaukštelis druskos

1/4 šaukštelio maltų pipirų

8 puod. baltos duonos kubelių (nupjauščius visas plutas) — duona turi būti nelabai šviežia, pastovėjusi

1 puod. ar kiek mažiau vištienos sultinio

Sviestą ištirpinti keptuvėje, sudėti svogūnus, salierus, morkas ir pakepinti maišant, kol daržovės suminkštės (apie 5 min.). Įmaišyti petražoles, šalaviją, čiobrelius, druską ir pipirus.

Į didelį dubenį sudėti duonos kubelius, užpilti 1 puod. sultinio (beje, sultinį supilti ne visą kartu, bet dalimis — svarbu, kad duona būtų truputį drėgna, bet nepažliugusi; jei atrodo, kad sultinio gana, daugiau nebepilti), sudėti pakepintas daržoves su sviestu ir gerai sumaišyti. Mišinį sudėti į 13x9 colių dydžio kepimo indą, iškeptą aliejumi, sandariai uždengti folija ir kepti iki 350° F įkaitintoje orkaitėje 30 min. Tuomet nudengti foliją, ant apkepo viršaus uždėti 2 šaukštus sukapoto sviesto ir atidengtą kepti dar 20 min., kol gražiai pageltonus.

Žinoma, kamšalą galima sudėti į kalakuto vidų ir kepti kartu su mėsa. Tuo atveju, kamšalą tuoj pat išimti iš kalakuto, vos tik jis bus iškepus.

Pastabos:

a. Pagrindinis kamšalo produktas yra balta, pastovėjusi duona (nesvarbu, kokia — galima vartoti ir visų grūdų — „whole wheat“);

b. Įvairios daržovės suteikia kamšalui skonio ir jį paskanina. Galima vartoti svogūnus, salierus, grybus, įvairius riešutus, kinietiškus kaštonus, net spanguoles ir džiovintus vaisius, pvz., obuolius.

c. Prieskoniai, ypač švieži, suteikia duonai ir daržovėms gerą skonį. Pagrindinis prieskonis (čia taip pat tradicija) yra šalavijas (sage).

d. Būtina į kamšalą dėti ir riebalų: sviesto (tas veikia geriausiai), pakepintos šviežios dešros gabaliukų, net rūkytų, pakepintų lašienų.

e. Kamšalą „suriša“ skystis — išplakti kiaušiniai, sultinis, pienas ir pan.

Kitoks kamšalas

8 riekutės kvietinės (visų kviečių — „whole wheat“) duonos, su-

pjaustytos nedideliais kubeliais

1 šaukštas sviesto

1 šaukštas aliejaus

8 vid. dydžio žalieji svogūnai, sukapoti su laiškais

2 vid. dydžio rūgštūs obuoliai, nulupti ir sukapoti

1/4 puod. apelsinų sulčių

1/4 puod. viščiuko sultinio

1/2 šaukštelio džiovinto šalavijo

1/2 šaukštelio džiovintų čiobrelių

1/4 šaukštelio tarkuoto muskato riešuto (nutmeg)

1/4 šaukštelio maltų pipirų

1/2 šaukštelio druskos

Duoną sudėti į dubenį. Sviestą ir aliejų įkaitinti keptuvėje, sudėti svogūnus ir pakepinti 3 min., įmaišyti obuolius ir pakepinti 5 min., kol obuoliai truputį suminkštėja. Nuimti nuo ugnies, supilti likusius produktus, viską sumaišyti ir užpilti ant duonos kubelių. Sumaišyti ir kepti, kaip aukščiau nurodyta. Beje, šį kamšalą galima paruošti iš anksto, atvėsinti, gerai uždengti ir palaikyti šaldytuve, kol reikės.

Bulvių košė

Manau, kad kiekviena šeimininkė turi savo metodą, kaip pagaminti skaniausią pasaulyje bulvių košę, tad net neverta čia aiškinti.

Dėl visa ko pasakysiu, kaip aš ją verdu: nuskutu apie 3 sv. gerų baltų bulvių, supjaustau nedideliais gabaliukais, užpilu pasūdytu vandeniu ir verdu, kol suminkštėja (apie 15 min.). Nuvarvinu. Ant bulvių užpilu 1/2 arba 2/3 puod. pieno, uždedu 2 šaukštus sviesto ir bulves sutrinu, kol košė pasidaro lygi ir puri. Tai ir viskas.

Kitą savaitę pabaigsime „gaminimą“ Padėkos dienos pietus.

SKELBIMAI

...ĮVAIRŪS...

* Vyras ieško darbo žmonių priežiūroje. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną. Tel. 224-659-1391

* 53 m. moteris, turinti patirtį slaugoje, gali išleisti atostogų jums patogiu laiku 1-2 mėn. ar 2-3 sav. Tel. 630-664-2760.

* Moteris ieško darbo priežiūrei pagyvenusius žmones ar vaikus. Tel. 630-863-1168.

* 54 metų moteris ieško darbo priežiūrei vaikščiojančius senokus. Susikalba angliškai, 4,5 metų patirtis, geros rekomendacijos. Tel. 773-737-6825.

* Moteris ieško darbo žmonių priežiūroje su grįžimu namo. Patirtis, vairuoja, kalba angliškai. Gali būti naktinis darbas. Tel. 708-691-6996.

* Moteris ieško darbo priežiūrei pagyvenusius žmones ar vaikus. Tel. 630-863-1168.

* 50 metų moteris gali priežiūrei pagyvenusius žmones, dirbti namų šeimininke ir gyventu kartu. Buitinė anglų kalba. Tel. 708-833-9482.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA

First Landmark Realty

Bus. 773-590-0205

Res. 708-425-7160

**RIMAS
STANKUS**

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

PASLAUGOS

**STATE FARM
INSURANCE**

**NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS**

Agentas Frank Zapolis (versle 50 metų)
Off. Mgr. Auksė S. Kane
Vilma Jarulienė
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

STASYS CONSTRUCTION

Stalčiaus darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. S. Benetis, tel. 630-241-1912

TITULŲ KOLEKCIJOJE – RITERIO VARDAS

Garsus fotografas ir keliautojas Paulius Normantas Vengrijoje atsiėmė jau šeštąjį garbingą valstybinį apdovanojimą.

Šios šalies prezidento dekretu už Vengrijos ir Lietuvos kultūrinių ryšių puoselėjimą jis apdovanotas Vengrijos respublikos riterio kryžiumi.

Dvidešimt trejus metus Vengrijoje gyvenantis ir dirbantis menininkas prisipažino, kad Lietuva kaip oazė jo nebetrūkta.

„Ji man brangi kaip tėvų žemė. Pritariu minčiai, kad į tą pačią upę dukart neįbrisi.

Jau šešerius metus Lietuva kaip kūrybos erdvė manęs nebedomina“, – sakė P. Normantas.

Šį kartą grįžęs į tėvynę, jis ėmėsi įgyvendinti seną svajonę. Vilniuje, Užupyje, jau numatyta vieta, kurioje bus įkurtas Rytų Azijos meno muziejus.

„Pastatą rekonstravus, Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo proga turėtų veikti nedidelis, bet jaukus Rytų sakralinio meno muziejus.

Jame lankytojai galės apžiūrėti per septyniolika metų mano sukaupitų eksponatų kolekciją iš keliolikos Azijos šalių. Iš viso – apie pusantro

tūkstančio“, – pasakojo keliautojas.

Pripažinto fotografo laukia ir kitas malonus įvykis.

Gruodžio 7-ąją Nacionalinėje Tailando galerijoje Bankoke bus atidaryta fotografijų paroda, skirta žuvusiems nuo cunamio pagerbti.

Parodoje, kuri pavadinta „Žmonės ir šventyklos“, bus eksponuojama apie 230 menininko darbų.

Anot autoriaus, tai pati didžiausia jo gyvenime paroda.

P. Normantas prieš septyniolika metų susidomėjo budizmo religija.

Ateityje svajoja persikelti gyventi į kalnus ir toliau rašyti knygas bei kaupti eksponatus savo muziejui. Labiausiai menininką traukia kalnai.

„Rytų šventyklose ir kalnuose daug ko išmokstu. Pasikraunu energiją ir informaciją. Kalnų nereikia nugalėti, iš jų reikia mokytis.

Dauguma nugalėtojų kalnuose padėjo gyvybę. Vakariečiai tikslų siekia plėšikiškai. Tai modernaus pasaulio neteisingas požiūris“, – sakė pašnekovas. 60-metį jis planuoja minėti kopdamas į Everesto viršukalnę.

Eglė Petkutė
„Klaipėda“

LIETUVOS TELEVIZIJOJE – SMUKLĖS PAPROČIAI

Lietuvos televizijoje pradėdamas sezono kultūrinę programą „Gero ūpo“ laidos vadovas pakvietė: „Pradėkim nuo alaus“. Kilnojami alaus bokalai ir ąsočiai. Tas pats vyko ir praėjusį sezoną. Programose, pasirodo, taip pat prie stalų sėdi vaikai ir paaugliai. Taip grubiai pažeidžiami Alkoholio kontrolės įstatymo (AKĮ) 29 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimai: „Alkoholio reklama draudžiama laidoje, kurioje dalyvauja asmenys iki 18 metų“, bei 28 straipsnio 2 dalies reikalavimas: „Draudžiama skatinimo veiklai pasitelkti asmenys iki 18 metų“.

Už tai Lietuvos televiziją turėtų nubauti Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (NVTAT), kaip reikalauja įstatymas, bei svarstyti ir įvertinti Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (kontrolierė R. Šalaševičiūtė). Juk ši televizija ne tik reklamuoja alkoholį, bet ir organizuoja bei demonstuoja išgertuves pačioje studijoje.

Nacionalinė televizija alkoholio

reklamoje peržengia elementaraus padarumo ribas. Periodiškai reklamuoja vadinamąją „Originalią lietuvišką degtinę“. Rodomi nuostabūs vaizdai ir žmonės iš Lietuvos istorijos. Pasakojama apie karių žygdarbius. Aiškinama, kaip daug dirbta ir kurta. O kūrybos rezultatas – nuostabi lietuviška degtinė. Tai vėl AKĮ 29 straipsnio 1 dalies 3 punkto pažeidimas. Ir tuo pačiu – tikrųjų tautinių vertybių paniekimas.

Visi matome, jog dabar Lietuvoje nepaprastai išaugęs girtavimas ir jo skaudžios pasekmės (ypač jaunimui). Ir dar rodoma alkoholio reklama nacionalinėje televizijoje. Ši televizija gauna milijonus iš valstybės biudžeto, todėl tokį poelgį turėtų svarstyti ir įvertinti Seimas. Nacionalinė televizija turi uždrausti tik iš padorios ir žalos nedarantis reklamos. Dabar už trupinį aukso, gaudaus valgio šaukštą vilioja žmonės į alkoholio vergiją.

„XXI amžius“, Nr. 77

PARODA APIE VALDOVŲ RŪMUS VARŠUVOJE

Lapkričio 10 d. Varšuvos valstybiname archeologijos muziejuje atidaroma paroda „Praeitį atverta ateičiai“. Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmai Vilniuje“. Parodos atidarymui Varšuvos valstybinis archeologijos muziejus išleido išsamų, gausiai iliustruotą vadovą, o Lietuvos dailės muziejus – informacinį leidinį lenkų kalba. Paroda iki Naujųjų metų veiks Varšuvoje, o 2007 m. keliaus po svarbiausius Lenkijos archeologijos, istorijos ir dailės muziejus Vroclave, Krokuvoje, Lodzėje, Biskupine, Ščecine ir Liubline. Ši paroda – svarbiausias mūsų kultūros paveldo pristatymas programoje „Lietuvos dienos Lenkijoje 2006“. Tuo pagerbiamos Lietuvos ir Lenkijos diplomatinių santykių atkūrimo 15-sios metinės. Programos globėjai –

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus ir Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski, o ją organizuoja Lietuvos užsienio reikalų ir kultūros ministerijos, Lenkijos kultūros ministerija, Lietuvos ambasada Varšuvoje, koordinatoriai – Lietuvos institutas bei Adomo Mickevičiaus institutas (Varšuva).

Parodą „Praeitį atverta ateičiai. Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmai Vilniuje“ Lenkijoje rengia Lietuvos dailės muziejus ir Pilių tyrimo centras „Lietuvos pilys“. Remia Užsienio reikalų ir Kultūros ministerijos bei Vilniaus pilių direkcija. Parodos idėjos autorius – programos „Lietuvos dienos Lenkijoje 2006“ kuratorius Evaldas Stankevičius, parodos kuratoriai – Erika Striškienė (Pilių tyrimo centras „Lietuvos pilys“) ir dr. Vydas

Akių ligų specialistai

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužiedimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos
gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Informavimo apie eurą kampanija

Spalio 31 dieną Lietuvos bankas pasirašė sutartį su viešųjų ryšių kompanijos „Publicum“ vadovaujama susivienijimu dėl informavimo apie eurą paslaugų pirkimo.

„Pasirengimas euro įvedimui vyksta toliau, ir vienas iš jo svarbių uždavinių – Lietuvos gyventojų informavimas apie Europos Sąjungos bendrąją valiutą, jos įtaką šalies ekonomikai. Žinios apie eurą naudingos visuomenei ne tik ateityje, kai įvesime eurą, bet jau šiandien“, – po sutarties pasirašymo sakė Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas pakartojo anksčiau jau išsakytą nuostata, kad objektyvios informacijos apie eurą sklaida Lietuvoje turi būti ne tik Lietuvos banko ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės, bet ir politikų, visuomeninių organizacijų, analitikų, žiniasklaidos atstovų bendras tikslas.

Lietuvos banko paskelbto Lietuvos visuomenės informavimo apie euro įvedimą ir komunikacijos kam-

panijos parengimo ir įgyvendinimo atviro projekto konkurso nugalėtoju tapo UAB „Publicum“, UAB „Lukrecijos reklama“ ir UAB „Media House“ susivienijimas.

Sutartyje dėl informavimo apie eurą paslaugų pirkimo nėra numatyta bendros projekto finansinės apimties – ji priklausys nuo informavimo paslaugų poreikio ir kintančios situacijos, susijusios su euro įvedimo procesu.

Įgyvendinant sutartį numatoma vykdyti šviečiamojo pobūdžio informacinę veiklą tiek glaudžiai bendradarbiaujant su žiniasklaida, tiek tiesioginėmis komunikacijos priemonėmis.

Konkretų Lietuvos banko ir kitų valstybės institucijų vykdomų visuomenės informavimo apie eurą priemonių įgyvendinimo laiką, mastą ir intensyvumą lemia galima ES bendrosios valiutos įvedimo Lietuvoje data ir kitų šalių patirtimi remiantis numatomi informavimo etapai.

Lietuvos banko
Ryšių su visuomene skyrius

Valdovų rūmų tyrinėjimo metu sukaupiti radiniai. Per 100 šių eksponatų parodai parinkta pagal rūmų ir jų teritorijos raidos tarpsnius. Stengiasi parodyti radinių įvairovę, atspindinti rūmų gyvenimo realybę. Todėl čia eksponuojami akmenys ir keramikos architektūriniai elementai, buities reikmenys, ginkluotė, metalo, odos dirbiniai, papuošalai, numizmatika ir kt. Parodai parengtas naujas Vilniaus pilių teritorijos maketas.

Parodos paruošimą koordinuoja Lietuvos dailės muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų interjerų ir ekspozicijų skyriaus vedėjas dr. Vydas Dolinskas.

Lietuvos dailės muziejaus
Ryšių su visuomene
centras

Susitikimas su žymiu Lietuvos kino režisieriumi GYČIU LUKŠU

„Gytis Lukšas – kinematografininkas visuose savo vaidmenyse: režisierius, scenaristas, projektantas, valdininkas, maldininkas, na ir šiaip – iki kaulo smegenų kino žmogus. Gali apie kiną kalbėti daug ir visur: kinematografininkų sąjungos vakarėliuose, komisijose ir tarybose, Seime ir Vyriausybėje, televizijos ir radijo studijose, rimtuose ir linksmuose laikraščiuose, namie ir svetur. Kino žmonėms jis – jų sąjungos prezidentas, išbuvęs valdžioje ilgiau net už Antaną Smetoną“, – taip kino meistrą Gytį Lukšą apibūdina Lietuvos kino kritikas Skirmantas Valiulis.

Kino režisierius, ilgametis Lietuvos kinematografininkų sąjungos vadovas Gytis Lukšas ir savo filmais, ir aktyvia visuomenine veikla yra viena ryškiausių Lietuvos kino asmenybių. Jautriuose, subtilios estetikos ir gilios filosofinės minties filmuose net ir sovietinės cenzūros metu jis kėlė ir akcentavo universalias žmogiškas vertybes. Jo filmų dėka formavosi lietuviško kino rezistencinė erdvė, kurioje nepriklausomai nuo politinio režimo galėjo formotis tikros vertybės ir tikrasis, melui ir demagogijai atsparus pilietinis sąmoningumas. Dėl šios priežasties G. Lukšo filmai buvo mėgiami ir vertinami žiūrovų, tačiau visada kėlė įtarimą oficialiosios politikos atstovams. G. Lukšas bene pirmasis (tuometinėje Sovietų Sąjungoje) taip aiškiai savo filmuose suformulavo nacionalinės prigimties, tradicijų, tėvynės sąvokos svarbą žmogaus gyvenime ir jo tapatybės raidoje.

LR prezidentas Valdas Adamkus (d.) ir Lietuvos kinematografininkų sąjungos pirmininkas Lukšas.

Ne mažiau gerų žodžių ir paminėjimo verta ir G. Lukšo visuomeninė veikla ir jo atsakingas, nuoseklus darbas nepriklausomos Lietuvos kino ir visų kino žmonių labui. G. Lukšas buvo vienas iš aktyvių Sąjūdžio dalyvių ir įkūrėjų, tačiau niekada nesiekė politinių dividendų ir, prasiėjęs pragmatiškos politikos erai, pasitraukė iš Sąjūdžio arenos. Kaip kino menininkas visas savo pastangas jis sutelkė į Lietuvos kiną, siekdamas jo įsitvirtinimo Lietuvos kultūriname gyvenime ir naujoje rinkos ekonomikoje. G. Lukšas per visus vadovavimo Lietuvos kinematografininkų sąjungai metus yra pelnęs ypatingą kino žmonių pagarbą ir autoritetą, todėl jau ketvirtą kartą buvo perrinktas šios sąjungos pirmininku. 2006 metais Liepos 6-osios –

Valstybės (Lietuvos Karaliaus Mindaugo karūnavimo) dienos proga už nuopelnus Lietuvos Respublikai ir už Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje kino režisierius, ilgametis Lietuvos kinematografininkų sąjungos pirmininkas Lukšas buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi.

Gytis Lukšas 1971 m. baigė Maskvos kinematografijos institutą. 1972–1991 m. dirbo Lietuvos kino studijoje vaidybinių filmų režisieriumi. Yra sukūręs filmus: „Virtuozai“ (1976), „Mano vaikystės ruduo“ (1977), „Žaltvykslės“ (1980), „Vasara baigiasi rudenį“ (1982). Už šį filmą jis buvo apdovanotas prizų už geriausią aktorių ansamblį Sovietų sąjungos filmų festivalyje Leningrade 1983 m.), „Anglų valsas“ (1982), „Va-

kar ir visados“ (1984), „Žolės šaknys“ (1988). „Žalčio žvilgsnis“ (1989) – dalyvavo Naujojo Europos kino festivalyje Pezaro, Italijoje, „Žemės keleiviai“ (1992) – sidabrinė vynuogių kekė Rytų ir Centrinės Europos filmų festivalyje Lagov, Lenkijoje, 1993 m., dalyvavo Europos filmų festivalyje Strasbūre ir Maskvos tarptautiniame kino festivalyje, „Mėnulio Lietuva“ (1997), prizas už geriausią moters vaidmenį pirmame tarptautiniame festivalyje „Eurazija“.

1992 m. Gytis Lukšas buvo išrinktas Lietuvos kinematografininkų sąjungos pirmininku. Kultūros ir meno tarybos ir Nacionalinės radijo ir televizijos tarybos narys.

Kviečiame visus, norinčius kuo daugiau sužinoti apie Lietuvos kiną, jo praeitį ir dabartį, kino „virtuvę“, atvykti į Amerikos lietuvių televizijos rengiamus susitikimus su režisieriumi Gyčiu Lukšu. Bus rodomi du šio režisieriaus atsivežti filmai: 2006 m. lapkričio 17 d., penktadienį, 7 val. vak. PLC, Bočių salėje „Žalčio žvilgsnis“ (1990). Lapkričio 19 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centro kavinėje – pirmoji lietuviška veiksmo drama, lietuviško kino klasika „Virtuozai“ (1976). Raginame visus nepraleisti progos – juk ne kasdien mums išeivijoje tenka pasimatyti su iškiliais Lietuvos kino menininkais, o tuo labiau – kino prezidentais. Daugiau informacijos telefonais: 708-785-8080; 708-207-8406.

Karilė Vaitkutė
ALTV informacija

Sėkmingi V. Povilionienės ir „Blezdingos“ pasirodymai Rytiniame Pakraštyje

Veronika Povilionienė – pati žymiausia lietuvių liaudies dainų dainininkė vėl lankėsi Jungtinėse Amerikos Valstijose, tik šį kartą su ansambliu „Blezdinga“.

V. Povilionienės vardas tampriai siejamas su lietuvišku vokaliu folkloru. Veronika dainuoja daugiau nei 40 metų, išvažinėti visi Lietuvos kampeliai, pabuvota daugelyje Europos šalių. Įdomu ir tai, kad dainininkė nevengia liaudies dainai ieškoti naujų skambėjimo galimybių. Tam ji pasitelkia Lietuvos džiazą, pop muzikos atlikėjus. Tokiu būdu lietuvių liaudies dainos tarsi įgauna antrą gyvenimą – yra priartinamos ir sumaniamai pateikiamos jaunajai kartai.

Veronika kilusi iš Dzūkijos – miškingiausio ir dainingiausio Lietuvos regiono. Nemažą jos repertuaro dalį sudaro būtent šio krašto dainos. Daugelį jų dainininkė išmoko iš savo tėvuko, gana šviesaus Kapčiamiesčio parapijos žmogaus. Iš dzūkiškų dainų prieš keletą metų sudarė ir išleido atskirą kompaktinę plokštelę, jų yra ir kituose dainininkės albumuose. Tačiau dzūkų dainos – tai tik dalis Veronikos atliekamo repertuaro. Ji nepriekaištingai dainuoja ir kitų Lietuvos regionų dainas, nevengia ir romansų.

Šiandien be Veronikos sunku įsivaizduoti Lietuvos kultūros pristatymą už mūsų šalies ribų. Tad šis apsilankymas Jungtinėse Amerikos Valstijose neatsitiktinis, mat folkloro dainų atlikėja, prieš pusmetį gavo Pasaulio muzikos instituto kvietimą

dalyvauti jų programoje – koncerte ir atstovauti Lietuvą. Apie puikiai pavykusį lietuvių pasirodymą NY scenoje, galėjo sužinoti ne tik lietuviai, bet ir amerikiečių visuomenė, pasiskaitę „New York Times“ išspausdintą recenziją.

Po koncerto, įvykusio Hartforde, CT, paklausiau V. Povilionienės apie „Blezdingos“ atsiradimą. Jau penkioliktus metus nuo sausio 17 dienos skaičiuojantis ansamblis susibūrė labai neįprastai...

Po 1991 metų sausio 13-osios įvykių, kada sovietų okupacija norėjo pasmaugti jauną Lietuvos valstybę, Veronikos namuose susirinko būrys geriausių Kauno miesto folkloro dainininkų, kad galėtų paruošti programą vieninteliui Kaune veikiančiai Lietuvos televizijai. Šeši dainininkai pasivadino „Blezdinga“ (žemaitiškai – paupinė kregždė). Iki šiol šis ansamblis dainuoja, šoka ir populiarina visame pasaulyje lietuvišką senąją kultūrą. Atvykusioje į JAV „Blezdingoje“ dainuoja ir šoka graži, daininga Matulių šeima – tėtis Valdas, mama Vita, 12-metis sūnus Daumantas, kuris sužavėjo žiūrovus „Piemenėlių daina“ ir jo dešimtmetė sesutė Dovilė, Virgis Meškinis, ir Juozas Bakutis. „Blezdingos“ programa labai turininga ir profesionaliai atliekama – nuo pačios seniausios dainų rūšies – sutartinėjų iki atkuriamų senųjų šokių, ratelių, vyriškų dainų. Atlikėjai atvežė gana įvairiapusę programą, priimtina ir vaikams, ir jaunimui, ir vyresnės kartos lietuviams.

Teatro grupės „Aitvaras“, CT, aktoriai su V. Povilioniene ir „Blezdinga“ po koncerto.
Rolando Kiaulevičiaus nuotr.

V. Povilionienė su „Blezdinga“ surengė keturis koncertus, du iš jų New York.

Šeštadienį, spalio 21 dieną, V. Povilionienė su „Blezdinga“ lankėsi Bostone, kur pietų Bostono lietuvių klubo salėje kartu su Bostono lietuvių etnografiniu ansambliu „Sodauto“, šventusiu 30 metų jubiliejų, koncertavo gausiai susirinkusiems lietuviams. Džiugu pastebėti, kad visas šio koncerto pelnas buvo skirtas Bazikų šeimos fondui (Bazikas Family Medical Fund).

Paskutinį koncertą atlikėjai iš Lietuvos surengė Šv. Trejybės parapijos salėje Hartforde, Connecticut, lietuviams. Koncerto metu skambėjo

sutartinės, jaunimo dainos, lopšinės, vyrų dainos. Visuose vykusiuose koncertuose dainininkai žiūrovus kvietė į ratelį, mokė juos senovinių šokių. Žiūrovai buvo sužavėti smagiais lietuviškais šokiais „Kačarga“, „Lelinderiu“, „Petkevičiaus polka“ ir kt. Ansamblio vyrai keletą kūrinių atliko skudučiais.

Susirinkusieji nuoširdžiai plojo atlikėjams už atliktą programą, priartinusią prie lietuvių liaudies dainų lobyno.

Džiaugiamės V. Povilionienės ir „Blezdingos“ sėkmingais pasirodymais ir tariame: „Iki kitų susitikimų!“

Sigita Šimkuviene

MOTIEJUS VALANČIUS KAUNE

MARYTĖ GUSTAINIENĖ

Maironis, Vaižgantas, Adomas Mickevičius – tai vardai, kuriuos minime, kai norime pabrėžti, kokios asmenybės svarbios Kauno kultūrai. Tarp jų minėtinas ir Motiejus Valančius. Šis vardas daugumai siejamas su blaivybės sąjūdžio idėjomis, daraktorinėmis mokyklomis, knygnešių nueitomis golgotomis, su nuotaikingą „Palangos Juzės“ istorija. Kauno senamiestyje gatvė pavadinta Motiejaus Valančiaus vardu, netoli Kunigų seminarijos pastatytas paminklas didžiajam žemaičių šviesuoliui.

Taigi daugiau apie šią neeilinę asmenybę buvo galima sužinoti, dalyvaujant Kauno pedagogų kvalifikacijos centro projekte „Iš praeities į dabartį“. Neetatinė gidė Elena Graudinienė labai įdomiai ir nuoširdžiai pradėjo ekskursiją po senamiestį: „Motiejus Valančius Kaune“. Ji nukreipė ekskursijos dalyvių žvilgsnius į jau pageltusį Kauno pilies slėnį, tebemarguliuojantį nuo vėjo nešamų lapų liūdėsio, dar tebegairinamą paskutinių rudeniškos saulės spindulių. Čia vaikštinėjo ir paliko savo pėdas, giliai įmintas, Maironis, Adomas Mickevičius, Vaižgantas, pro šią vietą į kunigų seminariją skubėjo ir Motiejus Valančius.

Ekskursijos dalyviai – kauniečiai moksleiviai iš „Ažuolo“ vidurinės mokyklos, „Aušros“ gimnazijos jaunieji literatai, mokytojai, pavieniai lankytojai. Aukščiausios kvalifikacijos gidė E. Graudinienė pasakojimą pradėjo nuo įžymaus žmogaus biografijos. Taigi dar kartą prisiminta, kad didysis lietuvių tautos švietėjas ir kultūros puoselėtojas Motiejus Valančius gimė 1801 m. netoli Salantų (Kretingos r.) esančiame Nasrėnų kaime. Studijų laikais pasižymėjo dideliais gabumais, išmintimi ir darbštumu. 1828 metais Vilniaus katedroje išventintas į kunigus. Šviesi asmenybė atkreipė bažnyčios vadovybės dėmesį. Taigi tęsiasi jo veikla: profesoriavo Vilniaus dvasinėje akademijoje, buvo Varnių kunigų seminarijos rektorius, o 1849 m. Neapolyje (Italija) buvo išventintas į vyskupus, vadovavo Žemaičių vyskupijai. Lietuvių kalbos uždraudimas, šviesi asmenybių persekiojimas pasuko M. Valančiaus kelią į Kauną. Taigi čia jis ir liko amžinai (palaidotas arkikatedroje – bazilikoje).

Einant gatve link kunigų seminarijos, gidė E. Graudinienė išsamiai papasakojo apie švietėjišką Motiejaus Valančiaus veiklą Kaune, apie jo pradėtą kovą su girtavimu, skelbtas blaivybės idėjas. Nepamirštama, kad ir pats vyskupas rašė dvasinio ir religinio turinio knygas, skatino kitus apsišvietusius žmones rašyti gimtąja kalba. Plačiai po žmones pasklido „Palangos Juzė“, „Antanas Tretininkas“, „Vaikų knygelė“, „Paugusių žmonių knygelė“. Jo švietimo idėjos plačiai paplito ir tuomečiame Kaune. Nors vietiniai caro

valdžios pareigūnai saugojo, „kad vyskupas kuo mažiau palaikytų ryšį su paprastais žmonėmis, tačiau M. Valančius netapo kaliniu, kaip to norėjo caro valdžia, o ir toliau buvo kovotojas. Jis rūpinosi draudžiamų knygų spausdinimu ir jų platinimu. Vyskupas įsakė kunigams mokyti vaikus bažnyčiose ir reikalauti iš tėvų, kad vaikai, eidami prie pirmosios išpažinties, būtinai mokėtų skaityti. Tėvai patys mokė vaikus namie arba samdydavo vadinamuosius daraktorius, kurie mokė vaikus abėcėlės.

Gyvendamas Kaune M. Valančius ilgėjosi tų vietų ir žmonių, tarp kurių kažkada gyveno, bendravo. „Tankiai su sėmėga apsilinkusi vaikščioja tikra išmintis“, – skaitome vienoje iš „Palangos Juzės“ jo užrašytų senos liaudies išminties fragmentų. Šie žodžiai apie paprastą kaimo žmogų. Tačiau labai tinka ir jam, žemaičių vyskupui. Savo paprastumu, nuoširdumu jis traukė paprastus žmones, leido bendrauti su ganytoju labai paprastai.

Kauno kunigų seminarijoje klierikas ekskursantams papasakojo apie studijas, laisvalaikį, kunigams būdingų disciplinų laikymąsi. Moksleiviai žavėjosi pačia seminarijos aplinka, užsuko pasižvalgyti į Šv. Trejybės bažnyčią (čia pamaldoms renkasi klierikai, kunigai, o sekmadienio Šv. Mišiose dalyvauja ir parapijiečiai).

Kauno arkikatedroje – bazilikoje E. Graudinienė dar papasakojo apie M. Valančiaus asmenybę, parodė vaizdinę medžiagą. Moksleiviai nežinojo, kad, turėdamas iškalbos talentą, pasižymėjęs rišlia ir vaizdinga kalba, M. Valančius neteko balso. Carinės valdžios dar gerokai prieš tai jis, kaip vyskupas buvo prašęs skirti padėjėją, bet tai nebuvo padaryta, tad jau ir sunkiai sirgdamas vyskupas atlikinėjo apeigas. Ganytojas mirė 1875 m. gegužės 17 d. Palaidotas Kauno arkikatedroje – bazilikoje. Ekskursijos dalyviai galėjo nusileisti į arkikatedros – bazilikos rūšį ir pažiūrėti, kur palaidotas M. Valančius.

Paskutinė vieta, kur susirinko ekskursijos dalyviai – tai kardinolo Vincento Sladkevičiaus butas – muziejus. Jo vedėja Irena Petraitienė, ilgus metus bendravusi su kardinolu, mačiusi, kaip toks šviesus žmogus atsiskyrė su gyvenimu ir išėjo amžinai Anapilin, išsamiai papasakojo apie jo gyvenimą, asmenybę. Susirinkusieji žavėjosi paveikslais, kardinolo specialia apranga, paprastu buto apstatymu. Visi sugiedojo „Marija, Marija...“

Graži ekskursija baigėsi vaišėmis. Ekskursantai buvo pakiliuos nuotaikos, sužinoję, kad M. Valančius yra dvasios žadintojas iš praeities, o kardinolas V. Sladkevičius jo darbą tęsė. Dvasios šviesa ryški. Kai tik žmonės pasirenka šviesos kelią, jie jau ir eina juo, tik vis dar reikia stiprios dvasios ganytojo rankos. Džiugu, kad Lietuvoje tokių švieuolių atsirado. Jie jungia praeitį su dabartimi.

A † A

Inž. KOSTAS BURBA

Mirė 2006 m. lapkričio 3 d., 3 val. popiet, sulaukęs 90 m.

Gimė Rusijoje, Kazan. Gyveno Western Springs, IL.

Amerikoje išgyveno 58 metus.

Giliam liūdesyje liko: duktė Marytė Burba; duktė Nora Trulsson su vyru Jorgen; anūkės Natalija ir Anjelica; dukterėčia Julia „Nijole“ Adams; švogeris Domas Adomaitis ir kiti giminės Lietuvoje.

A. a. Kostas buvo vyras a.a. Donatos.

Priklausė: ALTui, ALIAS, soc. demokratams ir dirbo „Lietuvių balse“, Argonne National Laboratory ir U.S. Department of Energy.

A. a. Kostas bus pašarvotas ketvirtadienį, lapkričio 9 d. nuo 3 val. p.p. iki 9 val. v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Avenue (arti Derby Rd.), Lemont. Religinės apeigos ir atsisveikinimas ketvirtadienį 7 val. vak.

Laidotuvės bus šeštadienį, lapkričio 11 d., 11 val. ryto Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame visus artimuosius, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A

Inž. KOSTUI BURBAI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo dukroms MARYTEI ir NORAI, giminėms bei visiems artimiesiems.

Sylvia ir Valentinas Krumpliai
Julia ir Bill Kenton

TIK TREČDALIS LIETUVIŲ ŽINO, KIEK ES TURI NARIŲ

Kas penktas ES gyventojas nežino, kiek dabar yra ES narių, o kas antras įsitikinęs neteisingai – jog mažiau nei 25. Tačiau net 90 proc. ES piliečių pritaria, jog su kaimyninėmis ES nepriklausančiomis šalimis būtina bendradarbiauti kovojant su terorizmu, organizuotu nusikalstamumu, taip pat energetikos ir demokratijos plėtros srityse. Tai skelbia naujas „Eurobarometro“ tyrimas, siekęs išsiaiškinti, kaip vertinama ES kaimynystės politika. Kad ES yra 25 šalys, geriausiai žino suomeniai – 71 proc. Prasciausiai – kipriečiai, vos 22 proc., žinančių lietuvių – 35 proc. Lietuvių nėra ir tarp tų, kurie yra tikri, jog Rusija, Ukraina ir Baltarusija yra ES kaimynės, tuo metu net apie 90 proc. lenkų, latvių ir suomių tą tvirtai žino.

Pietinėje Europoje beveik pusė ispanų nemano, jog šalia esantis Marokas taip pat yra oficialus ES kaimynas. Kad ES kaimynystės ir bendradarbiavimo politika taikoma ir Gruzijai, žino tik trečdalis ES piliečių, o tikrą gruziną yra kada nors sutikę vos 5 proc.

Daugiau nei 60 proc. lietuvių, lenkų ir ispanų nesidomi, kas vyksta kaimyninėse šalyse, tačiau visoje ES šiek tiek daugiau nei pusė gyventojų domisi, o absoliuti dauguma ES piliečių įsitikinę, jog kaimyninėms šalims reikia padėti plėtoti demokratiją ir kad tai sumažins nelegalią imigraciją į ES.

Tačiau net apie 90 proc. vokiečių, čekų ir belgų yra įsitikinę, jog bet kokia pagalba labai brangiai kainuos finansiškai.

„XXI amžius“

Margumynai

Bus legalizuoti mini sijonai

Pietų Korėjoje ketinama keisti kovos su amoralu elgesiu įstatymus, kurie, be kita ko, draudžia dėvėti kūną pernelyg apnuoginančius drabužius.

Įstatymų leidėjai teigia, jog šie teisės aktai nebeatitinka šiuolaikinės Korėjos visuomenės gyvensenos. Aštuntąjį praėjusio amžiaus dešimtmetį, autoritarinio valdymo laikais, šių įstatymų buvo griežtai laikomasi. Policija galėjo nubausti moterį už

pernelyg striuką sijoną netgi laisvės atėmimu.

Kartais pareigūnai griebdavosi žirklių, jeigu nusprendavo, kad sučiupto vyro plaukai yra per ilgi. Žmonės atsidurdavo kalėjime ir tuo atveju, jeigu šokdavo netinkamose vietose. Pietų Korėjai laipsniškai tampant demokratine valstybe, šių įstatymų nustota laikytis, bet jie liko popieriuje.

BNS

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

„DRAUGAS“ informuoja, „DRAUGAS“ formuoja;

„DRAUGAS“: išeivijos ir Lietuvos jungtis!

„DRAUGAS“ lietuvių švyturys ir sargas!

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ **Žurnalistas Vladas Butėnas** mirė prieš tryliką (13) metų. Šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos lapkričio 12 d., sekmadienį, Tėvų jėzuitų koplyčioje (5600 S. Claremont Ave., Chicago) 10:30 val. ryto.

◆ **Šeštadienį, lapkričio 11 d., Jaunimo centre** (5600 S. Claremont Ave., Chicago) 7 val. v. lietuviško filmo festivalio – konkurso AXX premjera Čikagoje. Matysite 10 geriausių trumpametražių filmų tema „Gėris“. Filmų trukmė – 2 val. Po filmų peržiūros – muzika, vaišės, bendravimas. Tel. informacijai: 312-388-0665.

◆ **Lapkričio 12 d., sekmadienį,** PLC didžiojoje salėje vyks madų paroda „Rudens simfonija“. Renginio pradžia 12:30 val. p.p. Bilietus užsakyti galite tel. 630-257-0153 (Žibutė) arba 630-257-8617 (Elzytė). Lapkričio 5 d. bilietai bus parduodami PLC misijos prieangyje po 9 val. r. šv. Mišių ir prieš 11 val. r. šv. Mišių.

◆ **Literatūrinė vakaronė „Pavasaris rudenį“** įvyks lapkričio 17 d., penktadienį, 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Programoje: Jurgio Jankaus ir Antano Vaičiulaičio

100-ųjų metinių minėjimas. Poetės Irenos Norkaitytės-Gelažienės naujos poezijos knygos sutiktuvės. Savo kūrybą skaitys Eglė Juodvalkė, Violeta Pakalniškieinė, Vilimantas Zablockis, Sigutė Lukauskaitė. Gali būti ir kitų programos dalyvių. Po programos – vaišės. Lietuvių rašytojų draugija maloniai kviečia į šią jaukią vakaronę. Tel. pasiteiravimui: 773-847-1693.

◆ **Pianistas Rimantas Vingras** ir violončelistas David Low atliks programą Lietuvių dailės muziejuje, 14911 127th Street, Lemont, lapkričio 18 d., šeštadienį, 7 val. v. Į labdaros koncertą „Aukso stygos“ visus maloniai kviečia Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“. Bilietus galite įsigyti kavinėje „Bravo“ (238 Main Street, Lemont).

◆ **Lapkričio 18 d. 8 val. v. „Willowbrook Grand Hall“** salėje (8800 S. Archer Rd., Willow Springs, IL) įvyks Andriaus Mamontovo koncertas „Saldi, juoda naktis“. Bilietus galite įsigyti parduotuvėje „Lietuvėlė“, Atlantic Express Corp. ir kavinėje „Bravo“. Tel. pasiteiravimui: 630-464-5000 arba www.scentras.com

„Ruonių šventė“ Čikagoje ir susitikimas su Dainiumi Kepeniu

Lapkričio 10 d. 6 val. v. PLC Bočių menėje įvyks susitikimas su Lietuvos sveikuočių sąjungos prezidentu, Palangos sveikatos mokyklos direktoriumi Dainiumi Kepeniu. D. Kepenis skaitys paskaitą apie grūdininimą. Po paskaitos atsakys į klausimus.

Lapkričio 12 d., sekmadienį, visus mylinčius sportą kviečiame atvykti į Down Town, Chicago, kur įvyks pirmoji sveikuočių „Ruonių šventė“. Šventė vyks Michigan Ave. ir Lake Shore Dr. susikirtimo vietoje esančiame plaže. Iš Olive Garden parko (kur E. Ohio gatvė baigiasi ties viaduku, prie Navy Pier) 12 val. p.p. prasidės eisena į plažą, į maudynių vietą. Organizatoriai kviečia apsirengti tautiniais drabužiais arba raudonos, geltonos, žalios spalvos rūbais, atsinešti trispalves vėlavėles. Rūbai turi būti šilti, taip pat reikia turėti kepures, pirštines, šalikus. Rinktis 11:30 val. r. Olive Garden parke.

Dainius Kepenis (kalbėjęs) su Palangos sveikatingumo mokyklos lankytojais.

Švietimo premija

JAV LB Švietimo taryba ruošiasi skirti „Švietimo premiją“ mokytojui, kuris ilgus metus dirbo švietimo darbą JAV liuanistinėse mokyklose. Kviečiame lietuvių visuomenę siūlyti kandidatus iš šiuo metu JAV gyvenančių liuanistinių mokyklų mokytojų, kurie pasižymėjo lietuviško švietimo srityje, vadovėlių bei knygų leidime ir redagavime, ilgus metus dirbo arba tebedirba mokytojo/vedėjo darbą liuanistinėse mokyklose.

Pasiūlymus siųsti iki š.m. gruodžio 31 d. adresu: Lithuanian Educational Council, 1501 Valecroft Ave., Westlake Village, CA 91361. Vertinimo komisiją sudaro JAV LB Švietimo taryba.

Švietimo premija 2001 m. buvo įteikta Jonui Kavaliūnui, 2002 m. – Julijai Širkai, 2003 m. – Stasei Petersonienei, 2004 m. – Elenai Ruzgienei ir 2005 m. – Vidai Bučmienei.

2006 m. Švietimo premijos mecenatas yra Lietuvių fondas.

JAV LB Švietimo tarybos pranešimas

JAV Lietuvių Bendruomenės KULTŪROS TARYBA

Lithuanian - American Community

Lapkričio 11 d. 7 val. v. Lietuvių dailės muziejuje, PLC, 14911 127th Street, Lemont, IL, įvyks **Premijų šventė**

Bus pagerbti ir apdovanoti šių metų laureatai: Giedrė Griškėnaitė-Gillespie (teatras), Nomedas Grumada (dailė), Ramunė Kubiliūtė (žurnalistika), Gražina Reškevičienė (šokių mokytoja), „Studija R“ (radijo laida), Andrius Žlabys (muzika).

JAV LB Kultūros taryba kviečia visuomenę apsilankyti ir pagerbti kūrybinguosius.

Meninę programą atliks Linda Veleckytė.

Po programos – vaišės.

Eglė Mikulionytė Čikagoje

Lapkričio 10 d., penktadienį, 7 val. v., Chopin Theatre, 1543 W. Division St., Chicago, IL 60622, „I-Fest“/„Ideas in Motion“ festivalio metu aktorė **Eglė Mikulionytė** vaidins monospektaklį „Ya Ya“ (pagal Seiichi Yashiro pjesę). Spektaklio režisierius Kęstutis Marčiulynas. Spektaklis lietuvių kalba. Tel. pasiteiravimui: 773-278-1500.

Lapkričio 12 d., sekmadienį, 3 val. p.p. Jaunimo centro kavinėje (5600 S. Claremont Ave., Chicago) rengiama žymios lietuvių teatro aktorės, daugelio tarptautinių apdovanojimų laureatės Eglės Mikulionytės poezijos vakaronė. Dalyvavimo auka – 15 dol. Maloniai visus kviečiame dalyvauti.

Jūsų dovana – įnašas Draugo fondui bus taip pat dovana ir „Draugui“, nes kiekvienas, atsiuntęs Draugo fondui 200 dol. įnašą dabar vykstančio DF vajeaus metu, gaus kuponą, kuriuo galima 6 mėnesiams užprenumeruoti „Draugą“ dar jo neskaityti. Šis kuponas galioja tik JAV ir tik asmenims, kurie iki šiol „Draugo“ neprenumeravo. Aukotojas gali kuponą panaudoti savo nuožiūra ir pats nurodyti, kam norėtų dienraštį užprenumeruoti, arba, jeigu tokio asmens nežinotų, kuponą gali atsiųsti Draugo fondui, kuris atras šios dovanos vertą asmenį ir jį pradžiugins 6 mėnesių prenumerata. Tad labai kviečiame ir prašome dalyvauti Draugo fondo įnašų vajuje, tuo pačiu padauginant „Draugo“ prenumeratų skaičių. Įsivaizduokite: kiekvienas 200 dol. įnašas Draugo fondui atneš ir vieną naują skaitytoją „Draugui“ – o tai jau džiugi naujiena!

Skelbimai

Advokatas Jonas Gibaitis

Criminal cases, civil cases and DUI

6247 S. Kedzie Avenue

Chicago, IL 60629

Tel. 773-776-8700

Toll free 24 hr. 888-776-6742

Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 6 v.p.p.

Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,

Chicago, IL 60629

Tel. 773-582-4500

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street

Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100.

Tel. 630-257-0200, Lemont, IL.

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių

Specialistas.

Raštinės Čikagoje ir Woodridge.

Tel. 877-Gynejas arba

877-496-3527

SKELBIMŲ SKYRIAUS

TEL. 773-585-9500